

Chronicon chronicorum ecclesiastico-politicum

ex huius superiorisque aetatis scriptoribus concinnatum ; qua non modo pontificum, archiepiscoporum, abbatum, &c., set et doctorum armis literisque illustrium, dies natalis ... egregiaque eorum ... facinora ... breviter delineantur ...

Gruterus, Janus

Francoforti, 1614

Tertium Capitulum De Trevirensibus Archiepiscopis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64659)

mo Domino Danieli nitorem & restorationem debet, qui illustriss. Princeps anno Do. 1566. Dominos desocietate Iesu praefecit, qui dum initiora artium studia maxima dexteritate & facilitate tradunt, Moguntinam superioritque Germaniae iuventutem doctrinae pietatisque nitore. expoliunt. Non attinet hic, quid in Principum Comitibus suae praesentiae autoritatisque tempore, summa cum laude peregerit, qua humanitate vicinos Principes, licet sinistre de re Catholica sentientes tractaverit, annotare, quum quae sunt veri Episcopi munia, quae ipse egregie praestat, paucis attigerimus. Praest hoc anno Do. 1580. felicissime. Servet eum Deus Opt. Max. Archiepiscoporum decus, Ecclesiae suae sanctae multo tempore incolumem ac felicem. Congratulor sane ex animo Moguntinae ditioni, quae virum habet multis magnisque animi dotibus ornatissimum, sed pluribus & maioribus vitae meritis suspiciendum. denique de cura omnium suarum & officio recte faciendo, ita sollicitum, ut verum pastorem intelligas.

TERTIVM CAPITVLVM DE TREVIRENSIBVS ARCHIEPISCOPIIS.

TREVERICAE CIVITATIS ORIGO ac encomium.

Reuris magnitudine rerum gestarum & vetustate praecleara civitas, Galliae Belgicae metropolis, ante Christi aduentum 1947. tempore Abrahamae à Threbeta Nini filio, condita. Hic à Semiramide matre ex Assyria profligatus, vel uti aenales Treuirorum perhibent, effrenem & iniquam matris libidinem fugiens, ex regno cum magno Assyriorum agmine secessit, & post va-

XXXX

rios errores itinerum ac ambages, in Europa, ad amenciam
 quandam vallem, natura loci munitam, iuxta Obriucam,
 quæ iam est Motella, deuenit, vbi à suo nomine ciuitatem
 hanc condere cœpit. Huius ciuitatis antiquitatem trecentis
 & mille annis ante urbem Romam pericrutatus est A-
 neas Syluius. Hæc quantum olim potentia, opibus, alijs
 ornamentis floruerit. præclarorum ædificiorum ruinæ ac
 monumenta, manifesto ostendunt. Videtur etiam ibi illu-
 pendii operis Palatium, quod instar Babylonici muri ex co-
 cto latere factum, tantæ firmitatis hodie manet, vt nulla
 arte frangi queat. Multi præclari scriptores huius faciunt in
 suis scriptis mentionem. A Iulio Cæsare, vt in suis Com-
 mentariis lib. 5 & 6. videre est, expugnata. Habuit suos duc-
 ces, qui in ea dominabantur: verum postremus, cum nimium
 libidinibus indulgeret, à Lucio Romano Proconfuli
 occisus est, & Clodoueo Francorum regi vrbs tradita. Hæc
 acta referunt circa annum Dom. 487. Inde tempore Iuliani
 per Gothos iterum est destructa & per Ortones ac Hen-
 ricos Imperatores restaurata & ad imperium redacta circa
 annum Dom. 382. Maximus, optimi Gratiani Impera-
 toris Præfectus, cum dominum suum interficere curasset, se
 pro Imperatore agnosci ac cõsalutari voluit. Hic tyrannus
 Treuiris suam esse voluit sedem, qui tamen hoc laude dig-
 num reliquit, quod Priscillianum hæresiaracham, ex His-
 pania profligatum, per Euodium vrbis præfectum cum alijs
 multis, qui eum sequebantur, Treuiris interim car-
 uerit. Vide D. Hieron. in Eccles. Scriptoribus ac D. Salpusti-
 u. n. Hic Maximus tyrannus, qui Gratianum optimi Imp-
 interfecerat, crudelitatis suæ pœnas dignas dedit: nam ipse
 quoque strangulatus est. Hæc vrbs à D. Materno quondam
 ac eius socijs lege Christiana imbuta est, in de tempore Ma-
 ximiani tyranni, qui fuit an. Dom. 288. agente truculentis-
 simo Rixouaro Præfecto, tota ob Catholicâ fidem inces-
 empta est. Tû vrbis Gubernator ac Princeps fuit incho-
 Pamachus Senator pius, qui ob Christi religionem cum
 decem Senatoribus ac tota ciuitate interfectus est. Hi enim
 optimi

optimi viri civitatem illam ad Christi religionem ita animaverant, ut pro ea constanter occumbere non dubitarent: Hic nulli ætati, nulli sexui parcitum, sed omnes ad vnum interempti. Plura vide apud Franciscum Irenicū. Antiquissima totius Germaniæ Vniuersitate hæc ciuitas insignitur, Archiepiscopum autem suum ordine agnoscit Dominum. Hic tres habet Coepiscopos, Metensem, Verdunensem ac Tolensem. Nos quoque in Archipræsulū historiis ad eius vrbis celebrationē pertinētia, obiter annotabimus.

Germaniā nostrā multis nominibus Romanæ Ecclesię, nondissimulare velimus, debet. Quod enim Euangelii lux, quæ nostra est salus, nobis illuxerit, si rem exacte perpēdere velimus, illi sane debemus. Interroga sedulo, & diligēter perscrutare, quomodo & quando Iesu Christi Euangelium sit in nostra patria annunciatum, & à quibus prædicatum, intelliges sane utique à patribus à Romana sede & dimissis pariter & confirmatis, antiquitate & sanctimonia admodum venerandis, qui merito Apostoli Germaniæ sicut Epiphroditus Philippensum, appellari possunt. Interrogam inquam, quid D. Maternus docuerit Treuiris & Colonia, quid item D. Eucharius & Valerius Treuiris, quos D. Petrus Roma in Germaniam nostram ablegauit. His cōnumeramus merito D. Kilianum, Burckhardum Corbiniānum, Willibaldum, Crescentium, Lucium, Amandum, Iesum, Rupertum, Bonifacium, Cunibertum, qui omnes optime de Germania nostra meriti fuere, utpote, qui eam Euangelio impleuere. Hi optimi viri ad Romanam Ecclesiam tanquam caput & matrem sibi recurrendum putauerunt. Tum quicquid extra illius decreta statueretur ac doceretur, suspectum & adulterinum vere esse arbitrati sunt. Dominus Deus vult ut illius loci ac iudicis in diuersis ac discrepantibus causis, diligentem habeamus rationem, quem ipse elegerit, & quem præesse voluerit. Qui, inquit, superbierit nolens obedire sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo, ex decreto iudicis morietur homo ille, & auferes malum ex Israel, cunctusque

populus audiens timebit, vt nullus deinceps intumescat
superbia. Hi omnes & præter illos plures alii sanctitate &
eruditione præcellentes Episcopi & martyres in aliis re-
gionibus & ditionibus, vbi Christi fidem primum inue-
re, & cultum diuinum in templis celebrandum confitue-
re, nullam doctrinam aliam, non aliud Euangelium, nec
aliam religionem, non aliam Missam nec sacerdotium aliud
habuere vel vsurpauere, quam iam inde ab Apostolorum
temporibus in toto orbe Christiano apud nos ac Catho-
licas omnes nationes exsistere, hodieque reuenerit.

CATALOGVS DE ARCHIE- PISCOPIS TREVIREN-

SIBVS.

L

Sanctus Eucharis ex 72. Christi discipulis, natione
Græcus, Treuirim paganismo plane inuersam accedens
D Petri auctoritate, populum illum, licet plurimum re-
ctantem, Dei adiutorio, tum signis tam assiduis conuen-
tibus ad Christi fidem sacrumque baptisma adduxit, ibique
prudentissimus architectus nihil prætermisit, quod ad Dei
honorem animarumque salutem vilo modo facere vider-
batur. Proinde hanc Ecclesiam iam plâratam ac tu datam
annis rexit 25. Resuscitatio cuiusdam prædiuitis marconi
Albani filii, Valerii vocabulo, occasionem præbuit apud
multos spiritualis resuscitationis. Mirabilem Dominus sui
Euâgelii excitauit fructû: accurrunt vniuersus populus ac ba-
ptizari cupiebat: q̄ ex riuulo quodam, qui ex ciuitate flue-
bat, ordine ac magno gaudio liebat. Ibi in tēpla idolorum in-
uolabant, altaria prophana euertebant, vetus fermentum
expurgabant, ac totam ciuitatem a superstitionis cultibus
emundabant. Construebant Ecclesias, conuentualia
Dei honorē & seruitium erigebant, & Christi religio p̄ De-
digitū florere cœpit. Circa an. Do. 70. Senatrix Albana
ius excitauit filium, donauit pro eo beneficio sancto Dei
viro,

viro, domum suam, ipse mox ex illa ipsa domo priuata, publicum eorum (qui iam Christo inferti erant) templum faciens, S. Iohanni Euangelistæ id ipsum dedicauit. In hac domo, & in hoc ipso templo S. Eucharus habitauit: in hac mortuus, mox ab auditoribus in subterraneam tēpli cryptam positus, ibique humatus est, in quem locum omnes postea successores, Episcopi Treuirenses vsque ad Valentinianum 26. Antistitem collocati, deportati, ibique decenter humati sunt, tumulis & mausolæis 15. amplissimis, patrii Cryptæ eleganter infertis, quæ non nisi cum multa admiratione videri possunt. Perit incendio hæc Cella S. Eucharii circa an. Do. 330. sed restituitur paulo post à S. Agritio Archiep. Treuironum 27. qui corpus S. Matthiæ Apostoli Treuerim afferens in eam Cellam transtulit, quam deinceps S. Matthiæ monasterium appellandam censuit. Euerla vero tandem ab Attila Hunorum rege (qui se metū orbis & flagellum Dei dicere non erubuit) tota fere Treuiris, Cella hæc S. Matthiæ etiam solo æquata est, quam mox tamen Cyrillus 37. Treuironum Archiep. non solum reparauit, sed & auxit, & ampliavit, sibi que tumulum illic prope antecessores suos constituit. Monastica vero congregatio cœpit illic paulo post huius Cyrilli tempora, & fuisse in ea multos eximie doctos ac admodū diligentes monachos testatur hodie adhuc incōparabilis huius monasterii p̄p̄tēs, ac magnifica bibliotheca. Mox Galliæ regū ac Episcoporum Treuir. accessit liberalitas ac munificentia, qua & ditatū ac egregie illustratū est Gymnasium S. Matthiæ. Habet hoc præ cæteris plurimis ornamentis 28. fontes optimos ac limpidissimos, omnes ex vna scaturigine ortum & initium sumētes. Ludouicus Abbas II. fuit fundator vicini suo cœnobio hospitalis, an. Do. 1187. Iofridus comes de Lyningen Abbas 22. obtinuit Pontificalia & omnia ornāmēta à Bonifacio IX. Sub Ioan. Donorio 28. Abbate, incorporatum est anno Do. 1478. cœnobio S. Matthiæ, Cœnobium Benedictinæ professionis, Monialium S. Germani, in cuius templo honorifice sepulta cubat D. Gerasina regina, ma-

tertera S. Vrsulae. Inde abolito monialium cœtu, insigni
ibi schola facta est. Inde anno Domini 171. sub Reueren-
diss. D. Iacobo optimis conditionibus, Franciscani illuc co-
stituti sunt, tradito eorum monasterio dominis de loco
rate Iesu. Sub Abbate Ioanne an. 1464. domus S. Medardi
concessa est sororibus Colonia ortis, vnde illis adhuc à Co-
loniensi Senatu optimi redditus. Modo apud D. Martinum
summa vigilantia præsidet eximius D. Ioannes Pluizart-
sis, Abbas dignissimus, ordine 63. anno 1580. S. Eucharium
igitur cum Ecclesiam sanctill. gubernasset, anno Chr. 66.
ex hac luce ad æternam migravit.

II.

S. Valerius Ecclesiam sancte viuendo & verbum vite
prædicatio probatissime rexit. In eo spacio temporis mul-
tos ad Dominum populos conuertit, signa magna & pro-
digia exercendo, & ad agnitionem Catholicae fidei per-
duxit. Qui etiam tam studiose verbo prædicationis instabat,
vt iam tunc pene per Galliam & Germaniam Christiani
paganos & numero superarent & religione. Erat namque
doctrina eius bonis congrua, cunctisque audientibus dili-
cis & gratissima. Inde ob mellifluam sermonis eius facun-
diam vndique ad eum populi confluebant, & saltem ali-
quod verbum ex ore eius audire cupiebant. S. Eucharium ei
per visionem apparuit, & eum de obitu suo resolutione cer-
tiorum fecit, & vt Maternum regiminis sui faceret succes-
sorem, admonuit. Inde ipse habita salubri ad fratres exhor-
tatione, coram suis discipulis feliciter in Domino 4. Ca-
lend. Feb. Spiritum Deo reddidit, anno sui regiminis 15. &
Christi 93. Cuius corpus colligentes discipuli, corpori S.
Eucharium coaptauerunt, & in eodem sarcophago, cum di-
uinis laudibus condiderunt.

III.

S. Maternus defuncto Valerio, sub quo Gentilitatis vi-
res valde debilitatae sunt, ad clauum adinotus est. Hic opus
optime institutum, summo studio continuare ac perfectum
adnixus est. Egit cõcionatozem strenuum, & quod docuit
opere

opere exercuit. Eucharius Treuir. fundauit Ecclesiam, at hic euangelicum rete longe lateque expandit. Adiunxit & Agrippinensem & Tungrensem anno Pontificatus sui 10. sub Clemente Papa ac Traiano Cæsare, & ita de tota Germania optime meritus est. Qui sic vixit, vt suis posteris lucidissimum exemplum, vel morum sanctitatis, vel diligentia in rebus agendis vel doctrina, reliquerit. Cum huic tam sancto operi indefesso labore 40. annis præfuisset, operibus bonis plenus Colonia vita defecit, Anno salutis 133. Mortuus est Agrippina, sed collegis suis corpore Treuiris, spiritu in cælis, adiungi voluit. Quod autem ter vno die diuersis ac longe distantibus locis (vt ferunt) celebrauerit, vero non est absolum, si Deo omnia possibilia, Abacuk ad Danielem in moineo temporis deportatum, crediderimus. His sanctiss. præfulibus defunctis, Treuirici in religione Christiana laxius sensim agere cœperunt. Nonnulli denuo ad idolorum culturam declinarunt, impellentibus hinc inde gentilibus & coangustantibus. Præfuerunt interea tamen 23. ordine Episcopi, qui sanctimonia vitæ excellentes fuere, qui gubernationem suam optime quidem cupiebant administrare, verum paganorum iniquitas & tyrannis obstetit. Ex his alij ab impijs tyrânis grauius afflicti, alij ab eis exilia sunt passi, alij à finibus, grassante hæresi Arriana, expulsi ac proscripti, alij demum graui martyrio sunt affecti. Horum sanctos agones, vitas ac historias (quod & graues conqueruntur scriptores) scire exacte nequiuimus. Superiores enim nostri in describendis historiis, satis negligentes fuere. Tum hæreticorum pessimum semper fuit & detestandum ingenium, vt qui sua facta, si quæ gloriose fecissent, plenis buccis deprædicarint, Catholicorum autem pia opera plane extenuarint.

IV.

S. Auspicius post D. Maternum ad clauum Ecclesia admotus est, qui suo officio egregie functus est, quare laboris sui gloriosum in cælis refert præmium.

XXXX 4

V.

S. Celsus post hunc admouetur. Fuit hic genere cotam mundo clarus, apud Deum virtutibus, illustrior, quae vera virtus est.

VI.

Felix primus, re ipsa insignis Episcopus, qui praefuit circa annum Do. 142.

VII.

Mansuetus, qui huic nomini & vocationi sua vitaproba, anno Dom. 160. optime respondit.

VIII.

Clemens anno 175. aliis in suo munere non inferior.

IX.

Moyse tempore Eleutherii Pontif. Rom. anno 189.

X.

Martinus I. Christi martyr sanctus.

XI.

Anastasius ad gubernaculum creatus, anno 226.

XII.

Andreas non malus sui ouilis pastor.

XIII.

Rusticus I. vigil in vinea Domini diligentissimus.

XIV.

Auctor concreditum talentum reddidit auctius.

XV.

Fabricius obiit 4. Idus Iunii Christi Confessor.

XVI.

Cassianus vir in Dei vinea gnauus operator.

XVII.

Marcus. De quibusdam nihil aliud scire possumus, nisi tantum nuda nomina, eos autem bonos fuisse viros, non dubito. Beati mortui, qui in Domino moriuntur.

XVIII.

Auitus fuit anno Do. 262. sub Pont. Max. Sixto primo. Ad hunc ex superioribus Episcopis 15. intra annos 50. martyrio coronati fuerunt. Nam post obitum D. Marerti, pluri-

plurimi ex Treuirensibus ad paganismum redierunt: quare ibi Episcopum agere, certum erat sui sanguinis discrimine præsidere. Fuit autem hic Auitus ex regali progenie, scilicet regis Tungrorum ultimi filius, & fuit 19. Treuirorum, Tungrorum secundus à Materno Episcopus. Præfuit vtrique Ecclesiæ optime annis 45. qui multos ad fidem Christi conuertit. Obiit tandem Nonis Iulii.

XX.

S. Marcellus, aliis Marcellinus, sancte & prudentissime præfuit. Fuit Tungrorum tertius Episcopus, & huius prædicatione rex Angliæ, id est Lucius, baptizatus est.

S. Lucius Britanniarum rex, S. Timothei Apostoli Pauli discipuli eruditione ad religionem Christi inductus est, ipse semper magis honestati tum pietati adherere, quam mundo placere præelegit. Iam factus Christianus atque ab hoc Marcello Treuirorū doctore baptizatus, omnia sua Christianamorem reliquit, & ad superiorem Germaniam perrexit & in Churiensi prouincia potissimum vixit. Eius quoque opera Britannia magna ex parte fidem Christi profiteri cepit. Cum autem fidem Christi cum suis amplificare ac propagare non desineret, Antoninus Verus eum de religione tentauit, & cum nollet abnegare, eum eius nomine occidi præcepit. Huius meritis Germania non mediocria experta est beneficia. Latius vide de eo libr. 5. fol. 85. in Scotorum historia. De fidelibus verbi Dei concionatoribus recte dicitur: talem esse populum sine verbo Dei, qualis mundus sine sole.

XXI.

Metropolis. Hic cœpit tempore M. Aurelii Antonini, anno 2. & sedit annis 19. qui plurimos ad Christi religionem conuertit.

XXII.

Seuerinus Episcopus quoque Tungrensis 5. fuit tempore Gordiani, anno eius primo, & sedit annis 14. Hic vitæ suæ cursum in bonis operibus & prædicationibus feliciter terminauit.

XXIII.

Florentinus Tungrensis 6. Imperii Galli & Volusiani, vir sanctus, & verbi Dei egregius concionator. Obiit 6. calend. Nouemb.

XXIV.

Martinus 2. Tungrensis 7. sedit annis 14. in vtroque Episcopatu. Hic magna sanctitate conspicuus fuit, & in concionibus Hasbanos populos ad fidem Christi conuertit. Præfuit annis 14. qui Hasbanorum dicitur Apostolus.

XXV.

Maximinus 8. Tungrorum, fuit Imperii Probi anno 1. sedit annis 12. Migravit ad Dominum 12. calend. Julii. Theologiæ Doctor insignis.

XXVI.

Valentinus fuit tempore Diocletiani Imp. & sedit annis 18. Post eius discessum sedes Tungrensis vacavit per septennium videlicet vsque ad 17. an. Pontificatus Silvanii, qui fuit anno Imperii Constantini Magni 18. Obiit ætatem Valentinus anno Dom. 316. Post huius obitum sedes Tungrensis separatur à Treuerensi, & Treuirenses ex se Episcopum fecerunt. Creditur à S. Materno Præsules prædictos hucusq; sedis etiam Agrippinensis habuisse curam. Omnia hic grauissimas persecutiones illas, quas tum Paganorum crudelitate, tum hæreticorum nequitia & iniquitate Ecclesia perpeffa est, quæ eam valde molestabant. Orosius, Nicephorus, Isidorus, & Beda, omnia ista mala diligenter nobis descripserunt. Accidit enim circa hæc tempora modo Thebeanorum cruentissimum martyrium, de quo sacra canit Ecclesia, verum etiam vt tota Treuitica ciuitas nullo excepto, neque sexu, neque ætate, per Ricthionarum spurcissimum tyrannum, sub Maximiano seuissimo Christianorum persecutore, ob Christi fidem interimerent. Hæc tyrannis tam fuit crudelis, vt tellus ipsa maderet ore, Mosella fluuius per sex miliaria ruberet, ac puteos quot martyrum cadaueribus repleuerint. Tum vbiq; deprehensus fuit Christianus, iugulabatur. Vide Vincentium

rium lib. 12, ca. 136. Thebeorum martyrum antesignanus fuit S. Thyrsus, Treuirensium vero nobilissimus Palmachius, & totus Ordo Senatorius. Orent pro nobis in caelis sancti martyres. Iam pastore sublato, dispersis ac pene sublatis ouibus, & aliis, qui legem domini Dei ignorabant, succedentibus apud Treuiros, Paganismus non parum radices egit. Hanc tragœdiâ pia Helena Augusta (per quam salus mundi reperta auctaque est) de dulcissimâ suę patrię interitu, mirum in modum doluit. Manum igitur suam virago hæc ad fortia misit, vt lolium illud infœlix possit extirpari. Nullam capiti suo requiem dedit, donec S. Siluestrum Romanum Pontificem induceret, vt Agritium Antiochenum, virum verbo, & opere potentem, ad suos Treuirenses conuertendos, mitteret.

XXVII.

S. Agritius Græcus, Antiochenæ Ecclesiæ Patriarcha, admirandæ sanctitatis & doctriinæ vir, instantia optimæ Helenæ, ac beati Siluestri Pontificis iussu, cum quibusdam religiosis viris ex Oriente Romam peruenit. Missus est ad Treuiros, vt eos denuo ad Christum conuerteret, anno gratiæ 330. Hi enim ob diuersa pericula & temporum iniurias Paganismo innexi erant. Vbi vir sanctus, vt alter Eucharis, populum ab antiquo errore idololatriæ eripuit, ibiq; tandem in pace vitam finiuit, & in Ecclesiâ, quæ modo S. Maximini dicitur, anno Chr. 345. repositus. Fuit hic primus Treuirorum Archiep. ac totius Germaniæ ac Galliæ Primas, Patriarcha. S. Siluester ac D. Helena hunc præciosissimis reliquiis ornatum, tunica videlicet domini nostri Iesu Christi incôsutili, vno clauorû, cultro Christi, quo in cœna vsus fuerat, crucis sanctæ parte eximia, corpore D. Matthiæ Ap. ac aliis quibusdâ: cum his Treuirum misit, qui illas in sacras ædes distribuit. Agritius vir insignis, fideles ministros per regionem constituit, construxit Oratoria, & in his operib. habuit illam Imperatricę fanentem ac adiuuantem, cuius etiam Palatium in D. Petri templum conuertit fecit. Emigravit ex hac vita ad libertatem æternæ vitæ sanctissimus Agritius an. Chr. 345. S. Maximini potentissima

vetustissimaque Benedictinae professionis monachorum
 Abbatia in campo Martio sita, ex regio D. Helena palatio
 templum ac Dei domiciliū factum, inchoatur, ac pro pau-
 peribus Deo seruituris fundatur, secundum ipsum D. He-
 ronymū & Oloriū an. 333. imperii Constantini M. an. 1.
 ab ipso Christianissimo ac optimo Imperatore Constanti-
 no Magno, ad petitionem matris suae Helenae, eius, qui
 sanctam crucem domini inuenisse legitur. Eo ipso nimirū
 tempore, quo S. Agritium Patriarchā Antiochenum Tre-
 uirim accersitum, eiusdem urbis Episcopatum praefecit.
 Deuastatum est aliquoties à Barbaris post tempora Da-
 goberti, in Germaniam ac Gallias excursions facientibus:
 sed ex imis fundamentis renouatum, ac de integro praecla-
 re restitutum legitur, & denuo consecratum, Benedictinae
 que professionis monachis habitandum datum, ab Hildul-
 pho beato Archiepiscopo Treuironum, annum Chr. circū-
 ter 764. quo Treuironum Archiepiscopus Agritus, Maxi-
 minus, Nicetius ac Basinus de prioribus tumulis leuati, &
 vna cum trecentis Thebae legionis Martyribus honoran-
 centius recens instauratae S. Maximini Basilicae minore
 crypta, quae est sub summo altari, humati sunt. Sub Arnul-
 pho etiam Imperatore à Nordmannis vastatum ac solote-
 nus deletū, mox ab Ogone Abbate praeclare reaedificatum
 est. Odilardus tertius Abbas fuit, sub quo latuit per integru-
 fere octēnium in S. Maximini inferiori crypta, ad puteum
 S. Athanasii, proscriptus à Constantino Imperatore Ari-
 rianae hæreseos defensore acerrimo, qui eodem loco sym-
 bolum contra Arrianismi asseclas composuit. Henricus
 Bruchius Abbas 50. conditor fuit Xenodochii vicini mo-
 nasterio, anno Chr. 1232. verum incendio absumptum et
 Cœnobium: sed reparauit praeclare id ipsum Henricus
 tum, fecitq; consecrari templum an. Dom. 1245. à Con-
 do Archiepisc. Colon. Constant. Mag. Imp. Consecratum
 qui Ecclesiam Dei maximis priuilegiis honorauit, fidelium
 latauit, templa construxit, & plenus operib. bonis, ut pa-
 quieuit. Cuius vitam Eusebius historiographus quing.

bris conscripsit. Ecclesiastica quoq; testatur historia, quod cum Constantino principi in scripto oblata accusationes cōtra episcopos fuissent, libellos quidem accusationis accepit, & eosdem, qui accusati fuerant episcopos, conuocās, in eorum conspectu, libellos, quos acceperat, incendit, dicens: *Vos du estis à vero Deo constituti: ite & inter vos causas vestras discutite.* lib. 10. hist. Eccl. c. 2. Habuit filiam Cōstantiam, quę cum esset leprosa, vt ipse Constantinus, apud sepulchruin D. Agnetis, sanitatem obtinuit, testis Ambrosius, pater per Syluestrum Pontificem mundatus est. Græci eius celebrant festiuitatem. Hic, qui sincere sentiebant de fide Catholica, ad curiam admisit, claudicantes repulit, i. e. hæreticos. S. Matthias fuit ex 72. Christi discipulis, qui in Iudæa proditoris locum ab Apostolis suffectus est. In iuuentute admodū bene in lege Moyfi ac prophetis à quodā viro doctissimo, fuerat institutus. Egredere hic potissimū apud Iudæos, & cum ei à quibusdā impiis vitio verteretur, quod esset Christianus, & fidem Christi defenderet, respondit nō esse criminofum, sed gloriosum, esse Christianū. Cumque Pontifex Iudæorum ab eo quæsiuisset, si tempus pœnitentię daretur, mutare ne consilium vellent? Deus, inquit, prohibeat, ne à veritate, quā semel inueni, ac secutus sum, aliquando quasi transfuga, deficiam. Ob Christi nomen & prædicationem, primo lapidibus obrutus est, inde securi vitam finiit. Lapidem, testimonii causa, vt secum sepelirentur, rogauit: sic beatus Apostolus ad Christum migravit 7. calend. Martii. Hic operibus carnis se valde opposuit. Eius autem corpus ex Iudæa Romam primum, deinde Treuiros per S. Agritium translatum, vbi magna populi deuotione & emolumento colitur, in suo monasterio.

Anno autem Dom. 1522. cum insanus Franciscus Seckingius urbem Treuirensē oppugnare tentasset, ipsi ciues, ne hosti monasterium latibuli vice esset, muros demoliti sunt, & non exiguum damnum intulerunt. Inde denuo anno salutis 1552. in tumultu Brandenburgico, vbi Albertus ciuitatem occupauit, incendio totum fere perit. Huic D. Maximini monasterio hoc tempore anno 1580. præsi-

det Reuerendus & eximius Dn. Matthias Satbutgenis,
Abbas diligentissimus, qui est ordine 58.

XXVIII.

S. Maximinus secundus, ex Aquitania clarissimis ortus
progenitoribus. Habuit fratrem Maxentium: huius admodum
accurate educati sunt, literis factis ac optimis moribus, fu-
turi quandoque Christiani dogmatis insignes defensores.
Ecclesia Pictaunorum Maxentium nactus est Pontificem, qui
eam laudabiliter rexit. Maximinus se in Germaniam ad S.
Agritium Treuironum Archipresulem contulit, eiusque di-
sciplina plurimum profecit. Quidam Quiriacus, vir bonus
ac pius, per somnium certior factus est, Maximinum Agritio
succesurum. Huius rei non ignarus Agritius, cum succes-
sorem pronunciat ac instituit. Designatus legitime ab om-
nibus tum Clero tum populo, ac Pontificibus, quæ sui
erant muneris, diligentissime exequi studuit. lucidit au-
tem in periculosa Arrianorum tempora, & nisi huiusmodi
columnæ se pro domo Dei ex aduerso posuissent, mirum
in modum labefactari potuisset. Vide & D. Hieronymi de
S. Maximino, testimonium. Habuit sui similem Athanasium,
Ecclesiæ vnicum fulcrum. Ipse Colonia conuocari fecit contra
Euphratem pseudoepiscopum, cõsiliū, eumque cum aliis deposuit, auctoritate Iulii I. Rom. Pontif.
Profectus est causa peregrinationis Romam, & itineris sui
socium adhibuit diuum Martinum. Vbi sunt sancti viri cuius-
iudicium in ferendis sarcinulis aselli opera, quem vrsus inter-
emit. Hic S. Maximinus seræ præcepisse dicitur, vt oculi
animalis in portandis eorum oneribus, laborem subiret, &
mirabile dictu, paruit vrsus, & non nisi eorum voluntate
dimissus, recessit. Hic itineris charissimum socium S. Mar-
tinum, cuius consortio plurimum delectabatur, Treuirones
adire coegit. S. Martinus filium suum spirituale Luben-
tium D. Maximino erudiendum commisit, quod S. Sacer-
dote Lubentio optime cessit. Inde vt suos inuideret, profec-
tus est in patriam, & correptus febre, vita excessit ibidem
in Aquitania, laborum suorum fructum à Domino acci-
pturus.

pturus. S. Paulinus successor, corpus eius Treuirim aduchi curauit, & in monasterium, quod nunc est S. Maximini, repositum. Post mortem multis claruit miraculis. Hildulphus eius reliquias leuauit, & ad cryptam, ubi multo tempore habere, poni curauit. verum modo in summo altari conseruantur. Obiit in Septembri, cum annis 15, sanctissime praefuisset. S. Martinus pietatis suae argumenta Treuiris reliquit. S. Castor Presbyter pius S. Maximino à parentibus traditus, ac diligenter commendatus, & ab eo optime educatus, ac Sacerdos ordinatus est. Ipse vero spreto mundo vniuerso, in eremum secessit, ibique Domino Deo diu noctuq; seruiuit. Obiit autem anno salutis 400. sepultus est Cardenæ, inde translatus est Confluentiam, & à Radbodo Archiepiscopo Treuirensi. 67. in eius omniumque Christi omologetharum honorem insignis constructa consecrataq; Ecclesia. S. Maximinus sanctum quoque Lubentium sacerdotem educauit, & in omni pietate instituit. Cuius corpus requiescit in diœcesi Treuirensi.

XXIX.

S. Paulinus superioris discipulus, eruditione & pietate clarissimus, ab omnibus eligitur, & à B. Martino episcopo in Treuirensis consecratur. Ea tempestate (Constantio Imperatore in Catholicos insaniente) Treuirenses, imo tota Germania praestantioris Episcopum & pastorem habere non potuissent. Fuit Nicena fidei contra Arrianos propugnator vehementissimus. Vide de eo Tripartit. hist. lib. 5. c. 15. & 16. Ob Catholicam fidem, quam praedicabat & defendebat, fatigatus variis exiliis ad mortem vsq; tandem apud Phrygiam, (ubi à Constantio exiliū patiebatur) beatae passionis coronam à domino anno Chr. 363. percepit, iuxta Hieronymi Chronicon. S. Hilarius de eo inter alia dicit, quod corpus eius sit ab obitus loco translātū Treuirim. Praefuit annis duodecim vir sanctissimus. Ad hunc inuisendum S. Ambrosius Mediolano misit S. Albanū cum Theonesto, qui Moguntia ab Arrianis interfecti sunt. Est alius Paulinus martyr, cuius caput malleo ferreo, p̄ Christo

contritum dinoscitur, sicque effuso cerebro cum pio sanguine feliciter occubuit. Hic Colonia in Ecclesia S. Cecilia requiescit corporaliter.

XXX.

S. Bonofus, inde S. Paulino mortuo, ac ad æternam vitam translato, succedit. Fuit autem hic, eximia sanctitate & egregia eruditione conspicuus. Præfuit anno Christi 360. & præfedit laudabiliter, ac summo Christianæ pietatis promouendæ ac ampliandæ studio. Mortuus est anno redempti orbis 368.

XXXI.

S. Bricto, alias Brictonius, legitime creat^o succedit. Fuit autem vir sanctus, & suo officio minime defuit, annis 12. turbulentissimis præfuit. Apud Damasum Pontificem Romanum ob eximiam sanctitatem & eruditionem, summæ fuit auctoritatis. Reliquit terras anno gratiæ 380. Circa hæc tempora Treuiris maxima damna perpessa est, tum eadibus, tum incendiis, ac prædis. Iisdem temporibus ibidem Concilium, cui Priscillianus hæresiarcha occasionem dedit, habitum est. Fuerunt hic præsentibus S. Martinus & S. Ambrosius, qui cum aliis hæreticum eum condemnarunt, & decreto Pontificis occidi fecerunt. Maximus tyrannus (interfecto Lugduni Gratiano optimo Imperatore) à Nobilibus creatus Caesar, Treuiris sedem suam collocavit. Priscillianistæ quoque in generali concilio Braccarensi damnati sunt, & in prima synodo Toletana. Testatur D. Ambrosius Epist. 27. quæ est ad Valentinianum Imperatorem, ubi suæ legationis rationem exponit, se Treuiris fuisse. Eodem tempore fuit etiam Treuiris B. Martinus Episcopus, ut testatur Sulpitius, qui nouum & inauditum nefas aiebat esse, ut causam Ecclesiæ iudex secularis iudicaret.

XXXII.

S. Felix II. consentientibus patribus B. Brictoni successus est, inde ob arctissimam consuetudinem, quam cum S. Martino habuit, ab eo consecratus est. Regnabant tunc temporis in eo loco hæretici nonnulli, verum hic, ut nihil illud extingueretur lolium, nullis pepercit laboribus.

Post duodecimum autem Pontificatus sui annum, episcopi-
 pali reuincians apici, in Collegio beatæ Virginis ad Mar-
 tyres, quod condidit, solitarius vacabat contemplationi, &
 reliquum vitæ suæ tempus transegit. Vbi paulo post vitam
 morte mutans, anno Dom. 392. diem obiit extremum. A-
 dificauit & basilicâ in honorem S. Paulini, cuius afferri fe-
 rit ossa, & in eam collocauit. Monasterium Mariæ ad Mar-
 tyres, Benedictinæ professionis, à Thebeorum & Treuiron-
 rum trucidatis ibi per Rictiouarum anno Dom. 291. pro-
 pter Christi confessionem sanctis martyribus sic dictum est.
 Fuit ibi antiquitus Imperatorum præfectorum Capitoli-
 um, ac postea regum Galliæ palatium. Id in Dei ecclesiam,
 beatæ virginis dedicatum, conuersum & inchoatum est an-
 num Christi circiter 380. à 32. Treuironum Archiepisc. no-
 mine & re Felice sub Damaso Pontif. Max. Postea vero in
 monastica congregationis domicilium, virtutisq; ac lite-
 rarum scholam ab ipso S. Traiecten. Ecclesia, primoq; Ar-
 chiepiscopo D. Willebrordo commutatum, temporib. Ser-
 gi Papæ, annum Christi circiter 632. auxiliis Pipini senio-
 ris. In hoc loco visuntur innumera Sanctorum reliquia, &
 tunica B. Mariæ virginis. Vastatum est hoc cœnobium à
 Nordmannis, annum circiter 960. sed restauratum est à
 Theodorico Archiepiscopo, & eius successore Egberto,
 præclare auctum & dotatum legitur. Anno vero 1551. per
 Albertum Marchionem, sicut & diui Maximini, misere in-
 tendio consumptum, necdum reparatum. Abbas 40. mo-
 do præest.

XXXIII.

Mauricius secundus, post Felicem ad clauum Treuiren-
 sis Ecclesiæ admotus, non ineptus sane præsul. Præfuit an-
 nis duodecim, iis temporibus, quibus sancti illi doctores,
 Hieronymus, Augustinus, in Ecclesia Catholica floruerunt,
 id est, anno 398.

XXXIV.

S. Leguntius, defuncto priore, ministerium sacerdotale
 subit. Fuit autem in philosophia, item diuina lege peritiss-
 simus, & in ea die ac nocte meditabatur, & in eo faciendo
 vitæ mortalis periodum absoluit felicissime, ac à morte in-

YYYY

Ecclesia Beatae Mariae ad Martyres, à Felice condita, sepul-
tus, anno Domini millesimo, quadringentesimo quarto.

XXXV.

S. Auctor II. ex Episcopo Metensi, Archiepiscopus
Trevirensis constitutus est, vir honeste atque procul lauda-
bilis vitae. Carnis debitum suo tempore solvens 13. Sept.
in Ecclesia D. Maximini tumulatur. Inde translatus per
aliquot annos, in Thabenam supra Sarram repositus est.
Reliquiae S. Auctoris per quandam nobilem feminam ex
Saxonia, Gertrudis nomine, quae fuit socius Luderi Duci
Saxoniae, Treviri translatae sunt Brunsvicum. Haec religio-
sa matrona erexit monasterium D. Benedicti, prope mura-
nia, quod iam intra muros est, & appellatur D. Egida, & in
illud huius Auctoris reliquias reponit. Habuerunt Brun-
svicenses exinde hunc perpetuum ac praesentem sine vitio
defensorem, vere tutelarem, & eius patrocinia saepius ex-
pertsunt, praecipue in expugnatione urbis à Philippo, &
tra Ottonem IV. ubi exempto gladio in muris visus est. Ita-
ctus Auctor, & tuos tutatus est Civis.

XXXVI.

S. Severus, discipulus S. Lupi, Trecentis antistes, ro-
tius sanctitatis exemplar. S. Hieronymus huius tempore
Treviris bonis literis incubuit, & S. Severum ob vitae inno-
centiam plurimum amavit. Cum enim egregius ellet Co-
cionator, ac verbum Dei Germania populis magno fru-
prae diceret, Treviricus ordinatus est Archiepiscopus. Iam
cum S. Germano Antifidiorensi & S. Lupo Trecentino ep-
scopis in Britannia profectus est, & haeresim Pelagianam
ibi contuderunt & extirparunt. Mortem obiit Christi-
fessor anno salutis nostrae 420. non ambigitur (Antonia
refert) Apostolorum societati admittus esse. Circa haec
tempora Hunni, Scythica gens, Germanis multa damna
intulerunt, & Trevirim devastarunt. Inde Franci Tre-
centis suo dominio priuarunt, & ibi dominari ceperunt.

XXXVII.

S. Cyillus creatus anno gratiae 430. in Archiepiscopus

vir oppido pius, & populi diligentissimus institutor. Præfuit in magna rerum perturbatione. Cumque nactus esset paululum ocii ac tranquillitatis, Cellam D. Eucharii, id est, S. Matthiæ basilicam euersam, reparauit & ampliauit, quæ modo longe pulcherrima est. Inde optimus Princeps a facto in illam tumulari ad suos antecessores, voluit.

XXXVIII.

Iammerius succedit, qui de illorum numero fuit, quorum corpora in pace sepulta sunt, & nomina eorum viuunt in generatione & generationem.

XXXIX.

Emerus, vir, qui se pro domo Dei tanquam murum inexpugnabilem opposuit. Plurimum aduigilauit, vt Pelagiana hæresis extingueretur. Pelagius enim (vnde Pelagianus) Professione monachus, sed diuinæ gratiæ hostis ac pugnator acerrimus, ex Britannia magna oriundus fuit. Aduersus hunc Pelagium duo fuere celebrata Concilia, Carthaginense primum & Meleleuitanum, & D. Augustinus eum vere contudit.

XL.

Marcus II. de eorum genere, quorum sapientiam narrant populi, & laudem eorum nunciat Ecclesia. Collegium S. Paulini à tyrannis vastatum, reparauit, & à morte in illud sepultus est. Peruenit ad annum Christi 442. eiusdem almus Omologetha.

XLI.

Volusianus perfectus inuentus est, & in tempore iracundiæ factus reconciliatio. Ecclesiarum suarum priuilegium defendit, tum restaurauit. E viuis excedit anno Chr. 468.

XLII.

S. Mylerus & hic dilectus Deo & hominibus, qui optime gubernationi præfuit, mortuus anno 472.

XLIII.

S. Modestus mundi gaudia eiusque noxia blandimenta & caduca neglexit, mortuus est anno salutis 486. sepultus apud S. Eucharium. Sciebant hii boni viri, quod Dominus

yyyy z

Deus statuit cælestem mercedem ei, qui hæc sua terra bona pro sola nudaque virtute contempserit.

XLIV.

Maximianus fuit tempore Anastasii blasphemi Imperatoris in Trinitatem, qui ob id fulmine perit. Habuit autem episcopus S. Castorem pium sacerdotum Diaconum, & episcopus mortuus est anno gratiæ 498. cum bene annis decem præfuisset.

XLV.

S. Fibicius ex probatissimo S. Maximini Abbate Archiepiscopus constitutus est, qui Ecclesiæ Dei sua conuersatione minime dedecori fuit. Mundum cum suis reliquit, anno domini 500. transiens ad cælum.

XLVI.

S. Abrunculus, & hic seculi gaudia vana respuit, qui iam lætus ponitur cælestibus cum angelis. Obiit anno do. 115. sepultus ad S. Paulinum, inde translatus est in monasterium Springenburgenſe, collegium honestissimum, & ad beneficentiam deditissimū, repositus. Agit in eo hoc corrente anno 1580. nobilitate ac miramorum suauitate conspicuus d. Petrus Wespensing, prudentissimum Abbatem, cui omnia felicia imprecor.

XLVII.

S. Rusticus II. Hic primum inter Præsules mentis lenitate vsus, vitæ mollioris blandimenta in multorum scandalum, sequutus est. Erat quidam presbyter tunc temporis, Goar nomine, qui ex Aquitania venit, & in diocesi Treuirensi, in pago Trigonio prope Rhenum oratorium sibi in honorem B. virginis cõstituerat. In hoc ipse diuinis laudibus die ac nocte vacabat, & suis assiduis concionibus, multos paganorum ad fidem Christi conuertit. Verum hic Episcopus huic pio viro non bene fauebat. Cum autem infans, cuius ignorabatur parentes, clam esset expositus, Rusticus de eius volens sanctitate periculum facere, ipsum Goarem virum Dei coegit, vt qui infantis essent parentes adiutrandò proderet. Ibi Goar puerum in nomine Sanctæ Trinitatis

Trinitatis adiurat, vt parentes ipsemet nomet ac manifestet. Infans respondit: Rusticus Episcopus meus est pater ac Flauia mater. His responsionib. extortis ac auditis, Episcopus non parum expauit, tum ipse quoq; Goar, & populus valde commotus est. Rex Francorū & omnis populus Episcopatum eius Goari obtulit, verum ille constanter recusauit. Fuit vero Episcopo suator, vt commissum scelus poenitentia dilueret. Hanc ille in cœnobio B. Virginis, ad martyres, per septem annos peregit, & inde vitam piam ad mortem vsque perduxit, & animam Deo sub Clotario rege Francorum reddidit: sepultus est in Collegio S. Paulini Confessor Christi, ac poenitentia exemplar. Nemo vquam fuit expers gratia diuinæ, qui eam petiit.

S. Goar pietate ac omni virtutum genere insignis presbyter, natus fuerat ex Aquitania, & ob vitam solitaria desiderium, factus est monachus. Hildeberti Francorum regis tempore venit in Germaniam: bonorum igitur hominum fauore ac adiutorio in Treuirensi diœcesi apud Rhenum, in Triguria Oratorium sibi construxit. Ibi optime vivebat, ieiunijs & orationibus continuis Deo seruiebat: proximū suū diligenter de vijs cœlestis regni docebat. Cum autem eius fama (cui Rusticus Episcopus inuidebat) percrebuisset, Gallorum rex ac Treuericus populus eum in præfulem ambiebat: verum hic verus rerum mundanarum contemptor, constanter recusauit, qui tandem plenus bonis operibus, vitam hanc terminauit, & in eo loco prope Rhenum, a se vocato, sepultus est, vir mirabilis in vita multis signis.

XLVIII.

Aponoculus Archiepiscopus Treuiricus, qui mundi gaudia vana, ac diuitias eius fallaces cœlestib⁹ semper posthabuit, qui iam dapes supernas obtinet.

XLIX.

S. Nicetus in omnibus negotiis suis coram Deo & hominibus suspiciendus. A natiuitate capitis signo & vita optima educatione, Clericum agere semper visus est. A parentibus monasterio traditus est, & in eo tantum profecit,

vt eidem Abbas præficeretur. Regis Francorum Theodorici autoritate, anno do. 536. Treuirorum Archiep. constitutus & ordinatus est. Hic quæ ad eius spectabant officium, optime exercere & exequi conatus est: nam in coercendis peccatis fuit acer, non vulgarium duntaxat, verum etiam Principum, quod Theodebertus, Theodorici regis filius, qui regnum patre mortuo ambiebat, repulso fratre Clotario, expertus est. Inde Clotarium regem, pro suis nefariis factis excommunicauit: cum rex ei exilium minaretur, minime est commotus, multo minus perterritus. Condonabatur quotidie, ac populum in officio continere assidua correctione laborabat. Pestis tempore ipse eadem suis precibus ab vrbis Treuerica auertit. Viuens miraculis adeo effectus, vt qui eius in periculis nomē inuocasset, liberaretur. In arguendo erat vehemens, in periculis sufferendis constans ac patiens, in docendo prudens & circumspectus, qui nullius hominis minas curabat, nec blanditiis sibi impati patiebatur: cuiuslibet sua peccata, quasi digito monstrabat. Imperatori Iustiniano, qui Christum purum hominē esse asserere non dubitabat, se opposuit. Cum iter faceret, ac nobiles, equos per segetes vagari permitterent, eos valde increpauit, excommunicationem minitans, ni abigerent: vtinam tales modo essent Nicetii. Gregorius Turonensis, Fortunatus Pictorum Episcopus, Aridius eius discipulus, huius sancti viri pietatem mirum in modum celebrant, qui eum D. Nicolao comparate non verentur. Tandem diuina visione ad caelestem patriam euocatur, & modica pulsatus febris, spiritum ad Deum præmisit: sepultus est in basilica D. Maximini. Præfuit annis 17. cum summo animarum fructu: mortuus anno Domini 551.

L.

S. Magnericus post S. Nicetii mortem in Ecclesia Treuirensis Archiepiscopatum promotus est. Hic sui prædecessoris fuit discipulus, & comes indiuiduus, & in regimine successor dignissimus. Multi tunc temporis in Ecclesia Treuirica floruerunt viri pii, & hic sua egregia pietate omnibus illis præluxit, ob suam venerabilem senectutem à rege Fran-

corum dignus habitus est, vt eius filium Theodoricum à
 sacro fonte susciperet. Fœlix populus, cui tales contigerint
 patres. Erat hic Deo deuotissimus, tum in D. Martinum
 dum dudum terris sublatum, & signis coruscantem, lingu-
 am gessit deuotionem, quare in eius honorem tres ec-
 clesias construxit. Tandem optimus præsul deficiens, à mor-
 tem in monasterio D. Martini repositus est. Monasteriū hoc
 Treuiris hac etiam ratione initium habuit. Constructum
 ex Tetradii Consulæ viri priuata domo, in scholasticæ
 congregationis habitationē, in domum Dei, & oratorium
 commutatum est, anno Chr. circiter 406. Imperator, Ar-
 cadio & Honorio ab ipso S. Martino Turobenfi Episcopo,
 mutatis. pleno. Cum enim Treuirim is venisset, & Tetra-
 dii consulis seruum ibi malo spiritu correptum, à demonio
 liberasset. Cœsul, vt esset præstato beneficio gratus, S. Mar-
 tino domū suam dono dedit hac lege, vt vir Dei ex ea ora-
 torium, & domum precationum S. Cruci dedicatam, face-
 ret. Postea vero hanc ipsam precationum & disciplinæ do-
 mum, Barbaricis crebris in Galliam Belgicam & Germani-
 am irruptionibus desolatam, & plane collapsam auxit, cir-
 ca annum Christi 526. & monachis Benedictinæ profes-
 sionis Collegium & habitaculum fecit, paulo amplius &
 augustius, quam fuerat ante. Treuirorum hic Magnericus
 Archiepiscopus, qui abolito S. Cruci præstato nomine, S.
 Martini cœnobium nouo titulo iam appellari iussit. Eius
 mœstis in hoc ipso cœnobio ostenditur tumulus, in sub-
 terranea templi crypta. Reparatum est à 68. Archiepisco-
 po Karbone, circa annum Dom. 88. item Theodoricus
 iterum desolatum instaurauit anno 960. Albero de
 Lutzenburg, Præpositus S. Paulini, sese in Episcopatum
 violenter intrudens, annum Chr. circiter 1006. S. Simpho-
 rani monialium cœnobium, S. Martino vicinum funditus
 euerit.

Ll.

S. Gangericus ex Lutzenburgensi prouincia, superioris,
 qui in proeecta etate obiit, discipulus, cū esset Camerace-
 nsis ordinatus Episcopus, mortuo suo magistro, ad Treue-
 ri-

yyyy 4

cam quoq; Ecclesiam admoetur, & dignus qui vtriq; pre-
 esset, habitus est. Gubernavit igitur vitamq; laudabiliter,
 & cum Cameracensem visitaret, vita excedens ibi Came-
 raci scilicet, suæ sanctitatis in Ecclesia, quam in diuâ Virgi-
 nis honorem ædificauit, nactus est sepulturam. Prefuit an-
 nis 33. & circa annum Dom. 594. obiit venerabilis Ma-
 gnericus.

LII.

S. Subaudus ad clauium Ecclesiæ asscitus, vitam duxit a-
 li pastore dignam, i. e. plane sanctâ, & mortem, quam de-
 buit creatori suo & omnium nostrum, inuenit. Mors san-
 ctorum preciosa in conspectu domini.

LIII.

S. Seuerinus Archiepiscopus Treurenensis, vir fuit diu-
 no cultui deditissimus, zelans Dei honorem ex animo, qui
 verbis & exemplis ecclesiæ plurimum profuit. S. Amanio
 Episcopo Aquitano in concionando fuit Collega & sym-
 mistes. Burdegala mortuus est: & Christus eius mortem
 crebris miraculis preciosam fuisse testatus est.

LIV.

S. Modoaldus ex inelyta Aquitanorum prosapia, ex pa-
 latio ad Ecclesiæ Treuiricæ gubernationem inuitus capitur.
 Habuit sororem Ittam, quæ nupsit clarissimo duci Pipino:
 fuerunt hi S. Gertrudis virginis, parêtes. Habuerunt & fi-
 lium Grimoaldum, qui duò illa præclara monasteria, Sea-
 bulanum & Malmundariû, ex proprio peculio construxit,
 quæ sancto Remaclo ad instituendam monasticam vitam
 tradita sunt. Habuit & sororem Seueram, quam in nouo
 suo monasterio S. Simphoriani virginibus lacris præfecit,
 quæ vitâ duxit sanctissimam. Fuit hic Modoaldus vir sum-
 ma prudentia, tum singulari mansuetudine præditus, Col-
 legium in monasterio Meyfeldensi in honorem S. Marti-
 ni, construxit. Est Treuiris monasterium quod Horreum
 vulgo dicitur. Id ex Dagoberti, Galliarum regis Palatio
 siue Horreo potius, in quo à trituratoribus regis aule
 frumenta excuri solebant, vnde nomen loco contigit, &
 cœnobium factum: olim Canonissarû hoc est liberarum,
 & ab omni voto immunium dominarum amplissimum

Collegium, hodie vero sororum instituti Benedictini monasterium, fundatum temporibus Modoaldi, Anno Domini 666. locupletatum vero Anno Domini 645. à domina Irmina Dagoberti filia. Hæc enim Irmina regina prima fuit Abbatissa, inde S. Modesta, quæ fuit soror sancti Willibrodi, qui fuit primus Archiepiscopus Ultraieci, nepis sancti Modowaldi è sorore. Inde septem secutæ sunt Abbatissæ, quæ omnes sanctitatis titulo celebrantur. S. Modaldus cum suis aliquot cõsanguineis, cum annis 30. sancte præfuisset, mortuus est, & in suum monasterium S. Symphoriani repositus, inde cum illud per Alberonem destrueretur, translatus ad S. Paulum. Seuera soror ad S. Eucharium. Eo tempore S. Willibrodus Anglicus, Frisonum apostolus, Trevirim frequentabat. Hic cœnobii potentissimi Epternacensis intra septem altissimorum montium iuga, monachorum Benedictinæ professionis, autor fuit. Monasterium enim illud fundatum ac constructum est anno Dom. 696. ad preces S. Willibrodi à D. Pipino seniore, duce Francorum, eiusque coniuge Blitruide, vtriusq; charissimo filio Carolo Martello, cooperante Dom. Irmina Abbatissa & fundatrice Treuirensis Horrei. Qui hoc tempore & anno 1578 præsidet, est Abbas ordine 54. quæ audio ob pietatem singularem & hospitalitatem in pauperes, plurimum commendari. Vivat Ecclesiæ sanctæ multo tempore incolumis.

LV.

S. Numerianus fidelis Doctor & informator suæ plebis, vir vitæ sanctimonia & eruditione insigni excellens, qui in athere sanctorum collegio connumeratur. Obiit anno Dom. 715. eo tempore, quo Mahumeticus furor initium sumpsit.

LVI.

S. Bassinus ex nobilissimo ducum Austrasiæ genere natus, frater Lotharingiæ ducis, qui ut mundi gaudia & gloriam caducam vitaret, in D. Maximini monasterio factus est monachus, inde ob vitæ probitatem Abbas 17. impulsu

yyyy 5

vero Gregorii II. Pontif. Treuitorum Archiep. creatus est. Qui ita præfuit. vt basis tēpli in domo Domini dici meruerit. In bona senectute obiit, & in suo monasterio sepultus.

LVII.

S. Luitwinus, Basini ex sorore nepos, Belgicę Gallię den. Hic augendę pietatis studio aliquot monasteria apud Treuiros liberalissime dotauit, eadē vxore legitima mortua, monasterio super Sarram fluuium Benedictini instaurat, in sua ditione, quod Mediolacum appellatur, cōstructo, monastici rigoris habitum ibidem assumpsit, ac vitę procijs leuitatem, acri pœnitentia diluit. Verum auunculo suo Basino ad superos translato, Archiep. Treuiricus legitime electus est. Cui muneri laudabiliter & vtiliter annis aliquot præfuit. Tandem cum Rhemos profectus esset ad Cōsiliū generale, mortuus est ibi, & in suo monasterio anno Dom. 721. sepultus, qui miraculis multis clarere dicitur.

LVIII.

Clodolphus S. Arnulphi Metensis Episcopi, qui ex Frācorum regum stēmate fuit, legitimus filius. Pater fuit Metensium Episcopus, & eo resignato, filius assumitur. Cum vero huic laudabiliter præsideret, ad Treuiricę Ecclesię regimen quoque assumitur. Verum Milo Lurwini filius, homo profanus, Episcopatum Treuirensē, quali paterno iure, inuasit & occupauit, & Clodolphum, virum iustū & sanctum, multis iniurijs affecit, qui tamen illius improbitati cedere maluit, quam repugnare. Milo autē ob quādam victorias, & ob gratiam Martelli regis valde fuit elatus, & Rhemensē episcopatum quoque addidit, & ambas diocēses per 40. annos obtinuit. Quantum aurem ad Ecclesiastica officia attinebat, habuit Hildulphum Vicarium: ipse vero militia & vocationi vacabat. Tandem a quodam apro laesus mortuus est, & in Eranc oppidulo sepultus, qui de Ecclesia male promeritus est.

LIX.

S. Hildulphus mortuo prophano Milone, legitime ad Episcopum

Episcopatum, quem annis aliquot ut Vicarius in spiritualibus bene administrat, assumptus est. Habuit fratrem S. Eberhardum, qui ambo ex præclara Boiorum familia orti erant, alii ex Neruorum genere esse volunt. Fuerunt Reoburgi educati, & bonis literis bene instructi. Eberhardus se ad superiorem Germaniam contulit, ibique sua domina & vita probitate Catholica religioni plurimum contulit. In eo vero vita instituto ad decrepitam peruenit aetatem. Qui suo officio fidelissime perfuncto, pertæsus molestarum, quibus plenum est episcopale munus, designato Praesule, vitam monasticam, quam deseruerat, rursum complexus est. Breui post in suo monasterio D. Maximini iactentis dierum ac pietatis, mortuus est, ac ibi sepultus anno Dom. 774. Habuit S. Hildulphus discipulum Spinulum, vitam miræ sanctitatis.

S. Eberhardus Episcopus Ratisbonensis. Hic ortus fuit ex Scotia, & ut in lege Domini erudiretur perfecte, Treuirim ad S. Hildulphum Episcopo, peruenit, à quo propter singulares vires & probitatem ordinatus est Sacerdos, & voluntate summi Pont. Rom. episcopus. Contulit se ad superiorem Thuringiam, & verbum Dei cum magna fiducia & fructu prædicauit, & multos ad fidem Christi conuertit. Puellam cuiusdam principis filiam, quæ fuerat caeca nata, baptizauit, & illuminauit, & Ottiliam (quæ ob egregiam sanctitatem etiam celebratur) nominauit. Tandem iuxta suam voluntatem ac desiderium, ab hoc vitæ præsentis misero incolatu per Dominum ad Elysios campos translatus est, qui à mortu signis multis coruscavit.

S. Florinus hoc quoque tempore vixit. De hoc Florino S. Presbytero multa bona referuntur, quod carnali appetitui dominari potuit, & quod neglectis terrenis, seu per celestia appetierit, quorum iam felicitate perfruitur. Conuentus requiescit.

LX.

Weomadus Abbas S. Maximini, superioris decreto or-

dinarie designatus est Archiepiscopus anno Domini 775. Hic Collegiis Paulini, Maximini, Martini & Eucharitii maximis priuilegia impetrauit, quæ Carolus Magnus rata habuit, & confirmauit. Tandem bonus Præsul à facie iniquitatis sublatuſ est 6. Idib. Nouemb, & in ſua baſilica anno Do. 774 tumulatus, anno ſui Præfulatus 23.

LXI.

Richboldus ex Abbate Monafterii Metlacenſis, in Archiepiſcopum Treuirenſem anno Chriſti 776. aſſumitur. Fuit vir religioſus, cum in ſe, tum in alios, moritur anno Domini 782.

LXII.

Watzo, aliis Waſo, eiufdem monafterii Abbas, uirtutibus Deum, in Archipræſulem aſſumitur. Exceſſit autem è uiuis anno 805.

*Arcta prius tacitus, tenebroſaq; clauſtra regebat:
Inde urbes, arces, amplaq; caſtra regit.*

LXIII.

Amalharius Fortunatus, monachus Luxouienſis, poſtea Romanæ eccleſiæ Cardinalis, Græce Latineque doctiſſimus, pariterque eloquentiſſimus: ad Treuirenſis eccleſiæ gubernaculum legitime electus eſt. Miſſus eſt à Carolo Magno Conſtantinopolim, ad Imperatorem Græciæ Michaelē, & pacem atque amicitiam inter eos conciliandam. Scripſit hic Fortunatus opera quædam de diuinis officiis, quæ à doctis reuerentur. Præfuit ſumma cum laude annis 16. mortuus eſt autem anno gratiæ 822. & ad S. Paulinum uerſus ſanctus ſepultus.

LXIV.

Hetto cænobii S. Willibrodi Epternacenſis Abbas, legitime conſtitutus eſt Archiepiſcopus. Corpus ſancti Confectoris ex Cardena Confluentiam tranſtulit, & in eius, omniumque Chriſti Omologetharum honorem inſignem baſilicam erexit. Præfuit annis 31. ſatis pie, & à morte apud S. Matthiam anno Chriſti 838. ſepultus.

LXV.

LXV.

Thietgaudus eiusdem Willibrodi monasterii Abbas, ad
 ecclesiam Treuirensis gubernaculum, inde electus est. Fuit
 homo simplex, in bonis literis non adeo versatus. Quod
 contulerat ducis Lotharingæ, Lotharii Imperatoris fra-
 tropropræ vxoris repudio, & pellicem, quæ erat Gun-
 thari Colonien. Archiepiscopi soror, duxisset, ambo voca-
 ti à Adriano Pontif. Romam, excommunicati sunt, alii à
 Nicolao volunt, verum hic liberalitate Adriani Pont. re-
 tractus, mansit in monasterio S. Andrea, qui à S. Grego-
 rio viuum redargutus, apud Sabinos vita priuatus est.
 vixit annos circiter 18.

LXVI.

Wettoldus Abbas Mediolacensis & nepos S. Aduentii
 Metensis episcopi, legitime tum creatus anno Dom. 867.
 creatus, tum à Carolo duce Lotharingæ designatus. Nord-
 mani homines sauiissimi per Germaniam tunc temporis
 irrabantur, & damna infinita vndique dabant. Treui-
 rum quoque occupabant. Hic bonus pater sanctorum re-
 liquas, ne hostibus præde essent, defodit, & cum pio affe-
 ctu tuenda patria, & pugnandi pro aris & focis, resisteret,
 feliciter cecidit, Metensis episcopus occubuit. hic fuga e-
 scipus est. Interfuit synodo Colonien. & suarum ecclesia-
 rum priuilegia summa contentione defendit. Cum præ-
 dilectæ ecclesiæ vtilissime ann. 17. mortuus est, anno gratiæ
 angelicæ 884.

LXVII.

Radbodus ex Abbate Epternacensi à Clero & toto po-
 pulo in Archiepiscopum eligitur, vir doctrina & pruden-
 tissimus, qui multum opera in ecclesiæ bonis ampli-
 catis posuit. Fuit Formoso Pontifici Max. valde familiaris.
 vixit autem 21. annis.

LXVIII.

Ruigerus vir doctus & prudens, cum ad Archiepisco-
 patum esset assumptus, librum Decretorum scripsit, & cum
 suis Suffraganeis Episcopis obtulisset, atque ab iis ap-
 probatus, voluit eum etiã obseruari. Cum Henricus Imp.

contra Nordmannos bellum gereret, ei auxilio fuit. Cum autem annis 12. praefuisset, vita fungitur, anno Chr. 912.

LXIX.

Rupertus ex Saxonum ducum stemmate ad Archiepiscopatum admotus est. Nobilitatem tuam vitæ probant illustravit, qui toto vitæ suæ tempore ad Christianam religionem promptissimus fuit. Ecclesiâ D. Maximini devotam, reparavit & dedicavit. Tandem bonus Praefuit peste, quæ tunc ubique grassabatur, cum 18. annis optime praefuisset, interemptus est, anno Chr. 965.

LXX.

Heinricus inde anno Dom. 965. Ecclesiæ gubernationem sortitus est. Hic cum praeflet, habuit S. Wolfgangum virum pietate conspicuum Sacellanum, cuius in reformatione sua Ecclesiæ consilio & opera utebatur, & hic postea abbas bonensis Ecclesiæ factus est Episcopus. Trevisi iuxta summum templum, monasterium in honorem D. Petri construxit, & ibi monachos, quos regulam strictam observare voluit, ordinavit. Ottonem primum Imp. cum armato milite in Italiam secutus est. Contra Ioannem XIII. Pontif. Romæ celebrata est Synodus, cui hic non possumus interfuisse. Cum vero domum cum Imp. reverteretur, incidit in morbum, & peste in itinere interit. Hic foris Trevisense ordinavit, & crucem ibi ad modum sanctam et certas causas constituit.

S. Wolfgangus ex nobili Suetorum genere natus, Trevisis in Clericum ordinatus, inde à S. Virico Augustano Episcopo, in Sacerdotem consecratus est. Cum in Pannoniam ire disposuisset, atque Evangelium Christi, infidelibus predicaturus, à Passaviensi Episcopo, viro pio interceptus atque impeditus est. Hic cum vitam illius virtutibus tantam atque mores didicisset, clam effecit, ut in Ratisbonensem ordinaretur Episcopum. Quod officium cum acriter cogere, sedulo & sanctissime est executus. Excellentissimum quidem cum bona vitam doctrina atque miraculis, hunc

autem temporibus Ottonis II. Imp. Postremo cum optime annis plurimis Ecclesiæ præfuisse, correptus febri, pie in Domino mortuus est. Sepultus est Ratisbonæ, singularis apud Deum ecclesiæ Catholicæ patronus. S. Theodulphus Presbyter & monachus, vir valde pius apud Treuentenses, Caroli Magni nepos.

LXXI.

Theodoricus Præpositus Moguntinus, vir nobilis ac magnæ auctoritatis, succedere iussus est. Sub hoc Præsule Canonici Treuirenses maioris templi, qui Henrici antecessoris tempore, ad arctiorem regulæ observationem astricti fuerant, remissiores facti, se rebus & negotiis secularibus immiscere cœperunt. Quorum exemplum multi in aliis locis imitati sunt. Olim enim in claustris simul omnes habitabant, in vno dormitorio dormiebant, & in vno refectorio reficiebantur, quo facilius possent ad horas Canonicas celebrandas occurrere, ac de vita ac conuersatione sua admoneri & doceri. Fratres gaudebant appellari, non Domini. Hæc docet Turonense Concil. cap. 22. Aquilgranense cap. 143. Obiit hic Episcopus anno Do. 970. Sepultus in cœmiterio diui Eucharri. Hic antecessoris sui ex Italia corpus afferri fecit, & in maiori templo sepeliri. Hic Lutrudis virginis sanctimonialis, quæ Corbeix requiescit, vitam descripsit circa annum 950.

LXXII.

S. Eckbertus ex Comitum Hollandiæ præclaro stemmate ortus, virtute quoque ac eruditione insignis, pacis ac tranquillitatis publicæ vt amantissimus, ita obseruantissimus, omnibus suis ex animo charus. Multa oppida quæ Barbari deuastarant, reparauit. Erat eo tempore ingens terra siccitas, quæ solum omne reddidit sterile, quare hic ieiunium, quod Bannitum dicitur, instituit. Habuit fratrem Arnulphum Comitem Hollandiæ, qui ab impiis innoçeter occisus est. Habuit & sororem sanctâ Herlindim.

Episcopus vir pius anno virginis partus 989. mortuus est, & in sacello D. Andrea, sancti Matthiae vicino, quod ipse fundauit, sepultus. Hic ecclesiae Egmundanae insignis crucem contulit, cuius virtutes eius loci fratres commemorare solent.

LXXIII.

Ludolphus Saxonici Sanguinis, Episcopale officium & regimen accepit, anno Dom. 989. Immunitatem fratibus S. Petri (quos nunc canonicos vocamus) constituit, & habitacula eorum muris cinxit, & voluit, vt à Laicis, tum habitaculis, tum conuersatione differrent. Praefuit annis 10. Primus Elector Treuirensis.

LXXIV.

Abelbero de Lutsemburgo Praepositus S. Paulini, genere quidem & diuitiis clarus, Archiepiscopatum cum ipse potuisset obtinere, vi inuasit, anno Domini 1004. cum ab ipso Imp. Heinrico alius esset electus & designatus.

LXXV.

Megingandus Praepositus Moguntinensis, vir bonus & iustus ab Heinrico II. Imperatore constitutus est Archiep. Treuirensis. Erat in ecclesia atrox & perniciose concertatio, rex illegitimo Abelberoni aduersabatur, & hic illi, quem rex constituerat, insidiabatur & profligare conabatur. Abelbero rem armis agebat, alter vero Confluentiam suam tranquillus functionem pie exercebat, qui expletis 12. muneris sui annis, mortem oppetit, ibique sepelitur. Abelbero vero cum videret se oleum & operam perdere, cessit, & in collegio D. Paulini vitam colophonem imposuit, anno Domini 1014.

LXXVI.

S. Poppo electus ab ipso Imp. Heinrico, tum ab omni clero & populo postulatus, anno Do. 1015. Fuerat natus ex praclaris Austriae ducibus, filius ducis Ludolphi, qui literis & iuuentute optime instructus erat, & vite probitate, generis nobilitate egregie illustrauit. Quod Dania regnum fidei

Christi sit complexum, hunc autorem fuisse dicunt. Ob deuotionem, qua loca sancta videre tenebatur, ad terram sanctam profectus est. Ex Syria probatissimum monachum Simeonem, qui viarum & itinerum erat gnarus, assumpsit, quem Treuirim reduxit. Archiepiscopus in honorem D. Michaelis, egregium & permagnificum templum construxit, & cum in illud S. Simeon esset sepultus, paulatim ab ipso denominationem accepit. Demum cum summa laude annis 41. & mensibus 5. præfuisset, mortuus est anno salutis 1037. & in suam basilicam, id est Simeonis, sepultus, Christi Confessor sanctus.

S. Simeon monachus, fuetat natus ex Græcia, parentibus Christianis & valde pie educatus est. Cum adoleuisset relictis omnibus, profectus est Hierosolymam. Contulit inde se ad quandam eremitam, apud quem optime vixit. Peragrauit multa cœnobia, & iis perlustratis, tamquam apud omnes aliquid pietatis in suum usum conuertere iustus est. Contigit autem D. Popponem Archiepiscopum Treuirem, terram sanctam adire, ibi hunc forte cundo & redeundo conuiatorem habuit. Reuersus S. Poppo Treuirem, hunc secum adduxit. Elegit ibi Simeon quandam turrim, & in hanc tamquam sepulchrum se includi, ab Archiepiscopo petiit. Vixit hic in magna abstinentia, & multas dæmonum tentationes expertus est, quas Dei adiutorio denicit, & quo magis pie vixit, eo actiores insurgabant pugnae, quibus tamen superior euasit. Cum autem obitus sui diem præcognouisset, & mortem iam vicinam didicisset, Archiepiscopum certiotem de ea fecit. Interpositis centum & quinque diebus, commendata creatori anima, spiritum feliciter exhalauit. Mortuus est sanctus Simeon An. domini 1035. Calen. Iunii, qui tantis mox cotulcauit miraculis, ut à Benedicto 9. Poppone Archiepiscopo petente, statim post mortem sit relatus in numerum sanctorum Confessorum.

S. Wendelinus è Scotia, ex præclarissimo genere, relicto omnibus terrenis, in maxima vixit abstinentia & hu-

militare in Treuerica prouincia, cuius iam reliquis illustratur.

LXXVII.

Eberhardus ex Comite Hezzelino, id est, Palatino Rheni natus, vir magnificus, ad regimen Ecclesiæ deputatus est. Cum autem ad illud munus esset admotus, prudentissime & religiosissime gubernare studuit. Huius Archiepiscopi instantia Leo 9. Pontif. Maximus Germanus Treuirum cum multis Cardinalibus venit ex Italia, & Ecclesiam multis priuilegiis condecorauit. Tandem bonus Præsul pridie Paschatis in sacrario subito mortuus est, anno Pontificatus sui 20. Christi 1067. cum à Czerei consecratione rediisset.

LXXVIII.

S. Chono alius Cunradus Sueuus, primicius Colon. à sancto Annone Archiepiscopo Colon. qui cum Imperio Romani Vicarius erat, ordinatus est Archiepiscopus Treuirensis. Verum illi, præsertim Seculares, huius præsentia & præsentia non erant contenti. Incarceratus est bonus pastor aliquandiu à suis subditis, tandem anno Christi 1066. in *Vreſich*, ab impijs de altissimo monte tertio precipitatus cum mansisset illæsus, gladijs eorum interfectus, miraculis claruit. Cubat hic translatus per Theodoricum Viridunensem Episcopum in Ecclesia sancti Mauriti Theologienſi: quod quidem cœnobium instituti Benedictini, antiquitus Schola & ecclesia Theologorum dictum, prope S. Wendelinum (quod oppidum Lotharingæ est, à S. Wendelino Scotorum regis cuiusdam filio, ac Theologienſi monacho conditum ac cognominatum) sub veteri Schaumburgo, Lotharingæ ducum præclaro castro situm olim insignis ac celebris Academia, in qua vigeant & sacra & prophanæ literæ, nunc Benedictinorum monachorum amplissimum monasterium Treuiricæ dioceseos, fundatum ac munificentissime donatum legitur, anno do-

mini

anni 627. à Dagoberto Galliarum & Austrasie rege potentissimo, consilio & auxilio B. Modoualdi Treuirorum Archiepiscopi. Absolutum vero à filio huius Dagoberti D. Sigiberto Austrasie rege, tandem etiam à Pyrminio Episcopo & monacho præclare decoratum.

LXXVIII.

Vdo Sueuus, ex præclaro stemmate Comitum Nellenbergensium Eberhardo. Hic Imperatoris & Cleri suffragis ad Archiepiscopatum promotus est. Qui sane talis fuit, cuius humeris tanti moles regiminis tuto imponi potuit. Fuit vir valde venerabilis, facie venustus, facundus, statura procerus. Cum annis 11. strenue ac deuote prouinciam suam rexisset, momentaneæ vitæ valedixit, anno Christi 1077. in Ecclesia D. Petri tumulatur.

LXXIX.

Ado tempore Gregorii VII. id est, anno domini 1077. designatus est Archiepiscopus Treuiricus, licet in eorum Chronicis huius non fiat mentio, apud probatos tamen auctores celebratur, & inter Archipræsules connumeratur. Fuit vir sanctus, pariterque doctus, ait Aloysius, qui martyrologia de sanctis Christi multa doctè conscripsit. Hic etiam, vt iussus erat à Gregorio Pontifice, res controversas inter Imperatores Heinricum III. & Rudolphum circa annum Domini 1057. composuit. Quando autem & ubi obierit, nusquam reperi in annalibus.

LXXX.

Egilbertus Bauarus Præpositus Treuirensis anno domini 1079. præsentate Imperatore Heinrico III. ab omnibus legitime creatus est etiam absens, cum ageret Romæ in Imperatoris negotiis. Cum inde in Germaniam eadem dignitate & confirmatus, rediisset, ab omnibus humanissime exceptus est, & suis effecit virtutibus, vt ab

omnibus merito amaretur. Fuit in erogandis elemosynis in pauperes liberalissimus, & humanitate ac mansuetudine conspicuus. Cumque annis 22. ac mensibus 8. sedisset, ad aeternam patriam anno Domini 1101. concessit, sepultus Treuiris in maiori Ecclesia. Hoc praesidente Archiepiscopo monasterium D. Benedicti in Lacu prope Andernacum fundatum ac dotatum est per Henricum comitem Palatinum Rheni anno domini 1093. Hic quoque illustrissimus comes Virginum Nobilium collegium D. Thomae Episcopi & martyris iuxta Andernacum fundavit, quod aliquando deuastatum, per Archiep. Treuirenses, reparatum est, & modo laudabili floret, & numero & disciplina Virginum.

LXXXI.

Bruno Franco, & illustri profapia de Britheim, patre Arnolde genitus, consecratus Moguntia. Valuit tum consilio, tum auctoritate apud Caesarem, qui eum patris loco habuit. Ob pallium tuum ipsemet Romam profectus, & per benigne à Paschale II. exceptus est. verum accusatus, quod ea quae sui non essent officii, peregrisset, increpatus est. At postea in gratiam receptus, Episcopalia obtinuit, & Galliae Primas à summo Pontifice deputatus est: fuit insignis & argutus disputator: Iudaeum quendam Phyticum disputando conuicit, & ad baptismum induxit. Ecclesias aut construxit, aut collapsas reparauit. Monasterium suae collegium S. Florini Confluentiae aedificauit, & Xenodochium ibidem construxit, & S. Paulini templum collapsum, restaurauit. Cum praefuisset vtilissime annis 23. ex hac lachrymarum valle discessit, & in maiori templo, totius ciuitatis mœnore, sepulturam anno Christi 1127. accepit.

LXXXII.

Godefridus Treuirensis Ecclesiae maioris Decanus, oriundus ex Leodiensi diocesi, vir Ecclesiasticae disciplinae obseruantissimus. Cum annis tribus praefuisset, cum summa gra-

ma gratiarum actione ultro cessit. Resignationis suae duas causas adduxit, Clericorum dissolutam vitam, & senectutis suae incommodum. Postea tamen non diu superuixit, à morte in maiori templo ante aram S. Cosmæ & Damiani anno salutis 1114. sepultus est. Cœnobium S. Spiritus intra muros Lutzelburgenses in sublimi & extremo pene Montanæ ciuitatis angulo situm, ordinis olim pœnitentium Sororum, fundatum ac constructum est, à Ducissa quadam Lutzelburgensi, in quo postea Ordo S. Claræ cœpit, anno domini 1257.

LXXXIII.

Meginherus patria & natione Leodiensis, qui ab incunte aetate in Ecclesia Treuirica optime fuerat instructus, qui suis virtutibus omnibus conspicuus fuit. Cumque vir mitis ac ingenuus quorundam Clericorum zelo iustitiæ lasciuiam corrigere vellet, eorum morsus & odia expertus est. Quare vir bonus, vt Pontificis opem imploraret, Romam profectus est, & in itinere à quodam, quem excommunicauerat, misere proditus, captus, luminibus priuatus, ex ingenti cruciatu vitam morte mutauit. Factum est anno Christi 1130. & ab Episcopo eius loci Parmæ sepultus.

LXXXIV.

Adelberus vir prudens, exacti iudicii anno domini 1132. suffectus est. Fuit hic ex diœcesi Tullensi, ex nobilibus parentibus ortus. Alius quidam Bruno Canonicus Treuiricentis erat antea electus, verum ille cum gratiarum actione huic lampadem tradidit. Fuit hic D. Bernardo admodum familiaris, qui tum Treuiris morabatur. Eduxit quoque ex Italia Eugenium, Rom. Pontif. cum 18. Cardinalibus Treuirim, quem cum suis, mensibus aliquot sustentauit. Corpus sui antecessoris ex Italia afferri curauit, & in maiori Ecclesia iuxta Brunonem collocauit. Urbem magnificis structuris exornauit. in monasteria autem suis fuit molestus & iniquus, quare hoc nomine male audire cœpit.

Tandem præsulatus sui anno 19. Christi 1152. Confluentem diem clausit extremum. His temporibus fuit illa S. Elizabeth à Schonaugia, virgo sancta, corpore & spiritu. Hæc ob miram animi sui puritatem, sapius ab Angelis est visitata ac consolata. Egit Abbatissam sororum cœnobii Schonaugiensis, ordinis S. Benedicti, in finibus diocesis Treuirensis. Fuit anno 1156.

LXXXV.

Hellinus aliis Hillius, summæ ædis apud Treuiros Decanus, vir prudens atque literatus, communi Cleri popularique consensu in Archiepiscopum, anno incarnationis dominicæ 1152. electus est. Prouinciam plurimis ædificiis, quibus multum operæ & sumptuum impendit, exornauit. Arcem Erenbrestein vnicum propugnaculum totius regionis celsissimum construxit, & cisternam in rupe excudit. Ab Imperatore Friderico suæ Ecclesiæ nonnulla obtinuit priuilegia. In maiori æde cryptam construere cepit, verum hanc morte præuentus, perficere non potuit. Obiit Pontificatus sui anno 18. Christi vero 1170. & Treuiris in maiori Ecclesia terræ mandatus.

LXXXVI.

Arnoldus Coloniae apud D. Andream Præpositus, Imperatoris Friderici interpellatione à Cleto, populoque, creatus est. Licet pacis esset studiosissimus, cum vero à quibusdam Comitibus bello impeteretur, eos denicit, & fecit tributarios. Erat valde locuples, quare sumptos ingentes sine Ecclesiæ damno facere potuit. Cum annis 18. laudabiliter sedisset, mortuus est anno gratiæ 1188. & Treuiris ante aram S. Trinitatis sepultus. Monasterium B. Mariæ extra muros Bopardenses, Benedictinæ professionis Montanum, temporibus Henrici 4. Imperatoris, ac huius Præsulis, ex bonorum hominum elemosynis fundatum, hæc Arnoldus Archiepiscopus Treuironum promouit, & illi bene prospexit.

LXXXVII.

Ioannes Imperatoris Cancellarius, Casaris ac summi
 Pontificis benevolentia Archiepiscopatum consecutus est.
 Interfuerunt duo simul creati, Volmarus Archidiaconus, &
 Radolphus, summæ ædis Præpositus, & cum de Archie-
 piscopatu per septennium disceptarent, posthabitis illis,
 hic Ioannes à Pontifice substituitur, & per Sigefridum
 Cardinalem statim confirmatus est. Ea sane tempestate
 præstantiorem pastorem Treuirici habere non potuerunt.
 In præfuit & profuit, vt tum prouinciæ, tum ipsi ciuitati
 non parum contulerit. Hanc muris cinxit, & turribus per
 circuitum ornauit. Ecclesiasticarum rerum curam semper
 maximam habuit. Chorum summæ ædis Treuiris amplia-
 uit, & tunicam domini Iesu ex altari D. Nicolai sumpsit, &
 in supremum recondidit, quia nondum tutum erat reue-
 rare. Fecit hic vt Episcopus Treuiricus, perpetuus esset pa-
 stor Andernacensis. Licet princeps esset potentissimus,
 ipse tamen semper omnem mansuetudinem, ac animi hu-
 militatem præ se tulit. Cum vero diœcesin suam cum lau-
 de annis 23. gubernasset, anno virginæ partus 1213. viam
 vniuersæ carnis ingressus est, & in monasterio Hymelrot
 Ordinis Cisterciensis celeberrimo, sepeliri voluit. Mona-
 sterium hoc initium habuit anno domini 1133.

LXXXVIII.

Theodoricus 2. Comes de Weda, Præpositus S. Pauli-
 ni, & Archidiaconus Treuir. à Senatu Canonorum anno
 1113. legitime creatus est. Fuit pacis ac tranquillitatis au-
 thor. Hic castellum in monte Thabor excelsum admo-
 dum pulchre extruxit. Kellenbergium quoque ædificauit,
 & egregie munivit. Cum ijs temporibus Colonenses ob
 suorum Episcoporum diuersitatem, excommunicari es-
 sent, eos reconciliauit & absoluit anno 1215. Tandem bo-
 nus & vigilans pastor Confluentiæ anno sui regiminis 30.
 rebus humanis valedixit, anno domini 1242. Terræ com-
 muni parenti datus est Treuiris.

Arnoldus 2. Præpositus Treuiricus, Comes Iſenbar-
gius, antecessoris ex ſore nepos, ab vna Capituli parte
ſuccedaneus eligitur, à paucis autem Rodolphus natus
Pontanus, Præpoſitus ſancti Paulini. Hic Arnoldo, fretus
ducis Lotharingie & Lutzelburgenſis favore, reſiſtit. Tan-
dem pacificati ſunt, & Rudolpho (qui tamen breui mor-
tuus eſt) Lorbergium aſſignatur. Inde liberatus metu Ar-
noldus, confirmationem vna cum pallio ab Innocentio
III. Pontifice anno domini 1243. impetrauit. Muniuit hic
ipſam ciuitatem Treuiricam propugnaculis. Meinfeldiæ
monaſterium fortius ac amplius reddidit, & Conſluentiam,
quæ tanquam villa campeſtris patuit, muris cinxit, ac
ædificiis adornauit. Caſtrum Thuronenſe obſedit, & in
ſuam redegit poteſtatem, Baſilicam D. Maximini à ſe repa-
ratam per Conradum Archiepiſcopum Colonienſ. obſe-
nium, conſecrari fecit. Diem clauſit extremum, regiminis
ſui 21. anno à Chriſto nato 1259. Treuiris ante aram S. Tri-
nitatis in ſummo templo ſepultus eſt. Hic Palatiolum ca-
ſtrum exornauit.

XC.

Heinricus Secundus, de Winſtigen, Decanus Metenſis,
à ſummo Pontifice Urbano Quarto, duobus in diſcordia
creatis, proponitur. Erat ipſe tunc Rome, & non ambiendi
oblatuſ eſt ei Archiepiſcopatuſ. Cum autem cum Epico-
palibus inſigniis Treuirim veniſſet, ab omnibus officioſi-
ſſime exceptuſ eſt. Plurimis ædificiis conſtruendis inno-
tuit, & Conſluentinos recalcitrantes ſubiugum redegit, &
arcem ibi prope pontem conſtruxit. In ſenio podagra,
quam ſoluere neſcit medicina, valde afflictabatur, & di-
uum Iodocum viſitare conſtituit. In reditu prope Bene-
uentum inſirmari cœpit, & Bononiæ ſpirituſ reddidit. Pre-
ſuit annis 26. & anno Chriſti 1286. in terris eſſe deſiit. Hic
Maienſe oppidum diœceſi addidit. Habuit in comitatu ſui
itineris D. Wernerum Archidiaconum, qui corpus eius
afferri

efferti fecit, & in maiori templo Treuiris ante aram D. Erasmi, quam ipse constituit, reposuit. Hic quoq; D. Henricus Oratorium D. Germani Treuiris fundauit, de quo superius tractatum est. Anno domini 1287. in Vvesalia superiori Vernerus puer annorum 14. à Iudæis in die Parasceues suspensus, flagellatus, in membris omnibus incisus, crudelique morte peremptus, qui multis claruit miraculis.

X C I.

Bœmundus de Vvansberch, electus est cum alio quodam Gerardo de Eppenstein. Verum dum Capitularium examinantur suffragia, hic Cardinalium auctoritate assumptus est, & statim per Nicolaum IV. anno 1288. consecratus. Ecclesiam suam hic magnificentia exornare studuit, quare Numagium cum suis attinentijs extruxit. Castra, quæ latronum erant latibula & prædonum, destruxit. Cum autem annis 11. præfuisset, ex hac lachrymarum valle euocatus est, & in monasterio Heymelrot anno domini 1299. tumulatus, quod Noui claustrum dicitur.

X C II.

Dietherus Adolphi Anaxouiani Romanorum regis frater, de ordine Prædicatorum. Erat Imperatorum duorum magna concertatio, vt aduersus Adolphum Albertus Austriacus vnoculus esset. & hæc diuersa electio multa & infinita peperit mala. Bonifacius igitur VIII. Pontifex Rom. hunc in Archiepiscopum Treuitorum subrogauit & consecrauit, quum Capitulum eum minime postulasset. Præfuit igitur annis 7. & res diæceseos sub eo valde debilitatæ sunt. Contra Confluentinos bellum gessit, & cum in bellis sustentationem omnia fere infumeret, prouinciam non mediocriter extenuauit. Clerum suum, recte cõsulentem, & monentē ipse non curauit, & ob hanc causam omnium animos exasperauit & prouocauit. Cum autem illi uiderent se ab illo prorsus negligi, & omnia uerterentur in interitum, ad Ro. Pont. coacti sunt appellare. Quamobrem

Archiep. à Clemente V. citatus est Romam, & dum perfectionem adornaret, cœpit infirmari, & non diu post, mortuus est anno dom. 1397. Quod totum Capitulum contra eum prouocauerat, nullum ei sepulturæ honorem nec obsequium præstiterunt: verum fratres Prædicatores, de quorum erat grege, sumpto corpore prope suum summum altare, eum tumularunt.

*Tu quoq; fac timeas, & qua tibi lata videntur,
Dum sequeris, fieri tristia posse puta.*

XCIII.

Balduinus Comes Lutzenburg, Henrici VII. Imperatoris frater, vniuersi totius summi Canonorum Senatus consensu anno dom. 1307. assumitur. Etatis immaturitatem, morum grauitate & consiliorum prudentia superauit. Erat statura mediocris, viuacis ingenij, memoria tenaciss. Præstiterat se vicum longe expertissimum, & ingentem suæ sapientiaæ spem dedit, quod Mogunt. & Wormacien. atq; etiam Spirensi Episcopatib. breui tempore tam dextre prospexerat. Quum autem ad hunc esset legitime promotus, summa tum fide tum laude præfuit. A Clem. V. Ro. Pont. consecratus & Pallio donatus est. Prouincia re alieno graui erat onerata, qui omnia debita soluit, & regionem liberam reddidit. Castella, pagos, territoria oppignorata, redemit. Pacem diu per diuisionem suam violatam restituit, & eam summo studio seruari voluit. Cum autem quorundam improbitate ad arma prouocaretur, in ualores illos ac prædones compescuit. Erat quoque iustitiæ obseruantiss. nam in fratrem Germanum propria vxoris facti homicidio, alterius ducendæ spe, ipse animaduertit. Pontem illum lapideum super Mosellam prope Confluentiam construxit. Willich in oppidum redegit, & castro muniuit. Erat quoque religioni deditissimus, & caeremoniarum Ecclesiasticarum studiosus. Duo quoque Carthusianorum Patrum cenobis, vnum iuxta Treuiri, alterum in monte S. Beati prope Confluentiam, construxit, quibus & de victualib. satis abunde pro-

totopexit. Huiusmodi studiis Ecclesiam suam, de qua optime meritus est, super omnes suos antecessores magnifice curavit, & nomen suum cum laude ad posteros transmisit. Tandem optimus ac laudatissimus Princeps ex hoc lugubri seculo, publico omnium luctu anno Christi 1354. Prælatatus 46. ætatis 68. migravit. Funus magnifice Treuiris in maiori Ecclesia apud chorum D. Nicolai tumulatum est.

X C I V.

Boemundus II. Sarapontinus Archidiaconus Treuiris, à toto Canonorum Senatu electus, moribus ac ætate grandævus, successit anno 1354. Fuit & hic laudatissimus princeps, qui pacem, iustitiam, mansuetudinem vnice coluit. Sed cum ab impiis quibusdam Centauris impetere-
ret, ob senij incommodum alium subornavit. Quare dominum Cononem à Falckenstein, virum eximie virtutis, & magna in bellis fortunæ, qui tum Moguntinensem & Coloniensem Archiepiscopatus suo præclaro studio defendebat, in Coadiutorem constituit. Hic rebellium vires & audaciam contriuit. Boemundus autem cum podagræ malo & senio grauaretur, beatum se æstimavit, si hunc Cononem in sua sede habere posset succedaneum. Quare apud Pontificem Romanum Innocentium VI. institit, & post gubernationem cum gratiarum actione hunc vidit successorem. Contulit inde se in Sarburgium castrum, & eius adventibus, quoad vixit, alitus est, inde annos quinque supervixit in tranquillitate, & Pontificatus 14. Christi vero 1368. valedixit vitæ miseræ, & in maiori Ecclesia Treuiris sepultus est. Circa hæc tempora D. Clara Monasterium Epternaci inchoatum ac fundatum est, anno domini 1342. à Johanne Bohemiæ rege, & Comite Lurzelburgensi Henrico VII. Imperatoris filio. Dotatum est à Carolo IV. antecessoris sui Ioannis filio, anno dom. 1348. Tandem & à Venceslao Imp. anno 1368. Postremo auctum & locupletatum à Petro Sarrachino Scabino Epternacensi, eiusque uxore dominæ Maluliana, qui omnes possessiones suas legavit monasterio

anno domini 1452. Præest hoc anno 1580. domina Ioanna Bensenradt.

XCV.

Cono de Falckenstein, dominus in Mintzenberg, Coadiutor Boemundi, vir prudentissimus, qui à natura ad regimen natus videbatur. Erat vir strenuus, labori assuetus, ingenio & consilio acutissimus. Hic Ecclesiæ Colonienſis, cum ab Engelberto coadiutor peteretur, suo studio plurimum contulit. Erat & illa multo ære alieno impignorata, quæ incommoda ille omnia submouit, & ad pristinum statum redegit. Cum duabus amplissimis provinciis præfideret, vtriusq; optime prospexit. Treuiris metropolis volebat se ab eius iugo subducere, hanc ille & iure & vi subiugauit. Colonienſem resignauit suo nepoti Friderico, Comiti Sauerdenſi. Gubernationis Treuiricæ 20. anno, solem occisum nescientē, adiit Confluentiæ, id est, anno Christi 1388. & ad S. Castorem magnifice sepultus est. Hic Bopardiam & Vvesaliam superiorem cum medietate Sternenbergij Treuiricæ ditioni adiecit. Engers oppidum & Teloneum ibidem instituit, & Andernacum compeſcuit. Bopardiam veteres appellauerūt Bodobrigam, fuitq; illud oppidum, sicut & Vvesalia superior, alienatum ab Imperio, ab Henrico VII. Casare, & impignoratum Archiepiscopo Treuerenſi pro certa quadam pecuniæ summa. Legimus passim, quam faciles fuerint Imperatores à 300. annis ad alienandum ciuitates ab Imperio, difficiles autem ad redimendum eas, sicq; factum est, vt nostro æuo multa loca Imperij occupentur ab Episcopis & Principibus, multaq; suo iuri relinquuntur, potissimum in Italia.

XCVI.

Vvernherus à Koningstein, Conone mortuo, à Capitularibus legitime in Archiepiscopum eligitur, anno 1388. Fuit Princeps clarissimus, in consilijs valde prouidus, & circumspectus. Annis 30. fere præfuit, & inde naturæ anno domini

domini 1418. cessit necessitati, Confluentiæ prope Cononem auunculum suum in templo S. Castoris sepultus.

XCVII.

Otto Comes à Zegeheim ad clauum Treuirësis Cathedralis imponitur, qui fuit vir bonæ vitæ, & summæ in Deum deuotionis. Viros literatos in summo semper habuit pretio, & hæreticos, perditissimum hominum genus, odio persecutus est. In amicos placidus, in hostes seuerus, in pauperes liberalis fuit. Erant eius temporibus Clericorum mores, non quales eorum exigit professio; quos cum hic corrigere, & reformare vellet, eorū morsus sensit. Verum ipse permanens in innocentia ac studio reformandi corruptos mores, cum parum promoueret, tandem solui à corpore & esse cum Christo, ex animo petiit. Valedixit igitur mortalium conuersationi deuotus Otto anno Christi 1420. cum duobus annis præfuisset. Sepelitur in maiori Ecclesia à dextro latere chori.

XCVIII.

Rabanus ab Helmstadt. Treuirensibus in sententiis dissidentibus Eugenius I V. Pont. illis inuitis hunc Ecclesiæ Spiren. Præfulem, virum potentem ac prudentissimum instituit ac confirmauit. Capitulum autem dum non conueniret, duos elegit, & hi ambo dum se mutuo insectantur, prouinciæ nõ mediocria damna dedere. Verum Rabanus, qui Ecclesiæ rationem habuit, ab armis abstinuit, qui annis 9. etsi in summa inquiete, præfuit. Anno autē Dom. 1439. vniusc; Ecclesiæ magistratu se abdicauit, & vt Iacobus de Sirek, qui reformationi Ottonis plurimum restiterat, eligeretur, institit. Ipse vero eiusdem anni 14. Nouemb. naturæ debitum absoluens, Spiræ in Basilica cathedrali honorifice sepelitur. Eum fuisse virum bonum & pium vno ore omnes affirmant: nonnulli cum ingentem extorsisse à regione pecuniam, aiunt.

Iacobus Baro à Sirck, vir multæ eruditionis, per resignationem antecessoris ad ecclesiæ Treuren. gubernaculum peruenit. Confirmatur ab Eugenio quarto summo Pont. Verum bonus Princeps dum diligenti & prouida dispensatione Archiepiscopatum annis fere 7. rexisset, animam egit anno dom. 1436. qui sepulturam consecutus est in Basilica B. Virginis, iuxta summum templum. Iacobus hic, suis presentibus, ipsemet in die Annunciat. B. Virginis anno domini 1434. ecclesiam nouam, quæ ob deuotionem fidelium ex eleemosynis ab Eberhardo quodam homine simplice constructa erat, dedicauit. Est modo exornatum Regularium canonicorum cœnobium, non procul à Treuri, & religiosorum hospitium. D. Priori huius monasterij ob multa mihi olim præstata beneficia, vt cum suis fratribus bene valeat, precor.

C.

Ioannes II. ex illustri familia Marchionum Badensium prognatus, anno dom. 1449. ad Archiepiscopatum constitutus est Gubernator ætatis suæ 22. Admotus propter ætatis lubricitatem primo negligentius administravit: inde factus vir, tum in ecclesiasticis, tum in politicis negotiis se virum longe excellentem demonstravit. In omni suæ gubernationis tempore quod admodum fuit diuturnum, pacem & tranquillitatem habuit. Ob venerandam caniciam & rerum multiplicem experientiam, in maxima fuit apud Imperij principes æstimatione. Vixit ad annum Christi 1509. & iam fere octogenarius in castro Erenbretstein è viuis excedens Pontificatus sui an. 53. ætatis 79. Sepelitur Treueris in maiori Ecclesia, in choro sancti Nicolai

C I.

Iacobus II. item ex Marchionibus Badensibus, superioris nepos, ac eius per annos aliquot coadiutor Ioanne iam defuncto ac ad superos translato, ipse omnium consensu Capitularium legitimis suffragiis ordinatus est succedaneus.

Erat

Erat vir ingenio, eloquio, prudentia & scientia multijuga commendatissimus: bonas enim literas à doctissimo Philippo Beroaldo Philosofo abunde hauserat. Sunt eius natura, tum gratiæ dotes etiam Itali admirati. Erat principibus omnibus charus, ipsi etiam Maximiliano Cæsari acceptissimus fuit. Eius dictum ex Tiberio: Boni pastoris est tondere pecus & non deglubere. Cum autem absens esset, D. Thomæ, Abbati D. Maximini, viro prudentissimo, negotia dioceseos commendabat. Præfuit sedi annis plus minus octo laudabiliter, ac in florida ætate, annorum nectum 40. Princeps nobilis, doctus, aptus ad regimen, necessarius plane diocesi, cum Coloniz ageret ibidem mortuus est anno Domini 1511. Corpus eius exanime delatum Confluentiâ & in templo sancti Florini, summo omnium ecclesiasticorum & secularium luctu, sepultum.

C II.

Richardus ex nobili familia Gryfenclatu à Wolfrats, maioris ecclesiæ Treuirens. Canonicus, concorditer omnibus congratulantibus ad gubernaculum electus est. Ad huius promotionem, tum Clerus, tum & vniuersus populus applaudebant, talem se nactum pastorem, imo & hac electio ipsi Maximiliano Cæsari vsq; adeo complacuit, ut præcedentis Iacobi dolorem, huius successione deliniret. Hic igitur Richardus talem se præstitit principem, qualem via Germania multis retro seculis habuit. Erat vir prudens, doctus ac plane pius ac deuotus in Deum eiusq; matrem Deiparam. Eius temporibus Maximilianus Imp. Treuiris cum Germaniæ principibus maxima agitât comitia anno gratiæ 1512. fecit hic Imperator tunicam Domini Iesu inconfutibilem inquiri, quam S. Agritius attulerat, quæ inuenta & cum maxima populi ex omnibus nationibus frequentia & deuotione, exhibita est. Archiepiscopus hic tranquillitatem per suam regionem coluit, verum dum insanus quidam Franciscus Seckingius, eum armis lacesseret,

egregie restitit & Treuitos obsidentem, propulſabat, & ciuitatem tuitus eſt. Hic Franciſcus qui multa temere attenuauerat contra Palatinum, Landgrauium, hunc Richardum, ciuitatem Metenſem, anno Domini 1523. tormenti icſtu in ſua arce Lantſtal periit, ab ipſo Epifcopo & fœderatis aliquot principibus obſeſſus, temeritatis ſuæ pœnis pendens. Cœpit tum incendium illud & furor ruſticorum in ſuperiori Germania, qui primo in Clerum, mox in principes graſſabantur, qui prouinciis infinita mala dedere, ubi hic Richardus plurimum aduigilauit, vt peſtis illa nocentiſſima comprimeretur. In eo enim tumultu vltra centum millia ruſticorum anno Domini 1525. ceciderunt, à paucis Catholicis extincti. Interfuit Ferdinandi Aquilgrani anno Domini 1531. coronationi, & dum domum rediſſet, eodem anno e viuus exceſſit, non ſine veneni ſuſpitione. Prefuit ſumma cum laude ac vtilitate annis viginti. Sepultus eſt in maiori Eccleſia Treuiris ante aram ſanctæ crucis, nõ mediocri totius populi luſtu, merito pater patria. Huius magna fuit inter principes Electores, propter multiplicem rerum uſum & ſtadium libertatis, auctoritas.

EPITAPHIUM D. RICHARDI
Archiepiſcopi.

*Spice Richardi monumentum præfulis, hoſtes
Hic gelida cuius membra quiete cubant,
Quem merito fleuit ſublatum Treuir & alto
Vindicis ingemuit pectore fata ſui.
Ille ſed inſanos motus terrasq; relinquens
Induit æthereas quas tenet auctus opes.
Luſtra nouem totidemq; biennia duxit illi
Tredécimo clauſit Martius orbe diem.*

Anno domini 1531. venit Treuirim Reuerendiſſ. pater ac dominus Balthazar, Epifcopus Conſtantiſis, & Administrator Hildesheimenſis, Imperij Romani ſub duobus Imperatoribus Maximiliano ac Carolo V. Vicecellarius

cellarius ac Legatus, vir magnæ auctoritatis, parisiq; scientia. Cœpithic Princeps infirmari, & tandem Treuiris diem clausit extremum, sepultus est apud S. Simeonem, cum virtutum suarum eulogio insigni.

Hoc tempore sub Cristierno rege Daniæ & Noruégiæ, tyranno sæuissimo, venit Coloniam Reuerendis. D. Georgius à Schotborch, Lundensis Archiepiscopus, eam ob causam, quod regi, sui Archiepiscopatus partem tradere nollet. Factus est igitur propter iustitiæ defensionem episcopus exul à sua sede & patria. Receptus est hospitio Colonia à D. Iohanne Rinckio, patricio Coloniensi, viro integerrimo, cuius de hoc hospite suo extat dictum: Fuit hic hospes meus Reuerendis. exemplo mihi & meis. Rara enim in eo Episcopo prudentia cernebatur & morum gramicas. Tandem Canonicus D. Gereonis factus est, & mortuo suffraganeo D. Quitino, sub Hermanno Ordines sacros contulit. Anno autem domini 1551. 15. Decemb. obiit, apud D. Gereonem sepultus.

CIII.

Ioannes III. ex illustri & perantiqua familia Metzereihausen post obitum Richardi ab omnibus legitime 6. Cal. April. electus succedit. Erat vir valde prudens, & æconomus optimus. Præfuit annis 9. laudabiliter. In Conuentu Principum Haganoæ ob immensum calorem infirmari cepit, & delatus in arcem Daenstein, Vvasgoæ extinctus est 22. die Iulij, anno Christi 1540. ætatis 48. Sepelitur honorifice, planeq; religiose Treuiris in maiori Ecclesia.

Haganoæ habitus est Principum Conuentus, cui Ferdinandus Rex Cæsaris nomine præfuit.

CIV.

Ioannes Ludouicus ab Hagen, legitime & concorditer electus succedit. Erat hic vir perhumanus & mitis erga omnes omnium conditionum homines, omnibus charus. Præfuit in magna rerum Germanicarum perturbatione

aaaaa

per Lutheranos excitata. Valedixit isti mortallum vite anno Domini 1547. Pontificatus sui 7. ætatis 53. corpus Treuiris in maiori Ecclesia tumulatum est.

Bartholomæus Latomus Lutzenburgensis Theologus insignis sub isto floruit. Ipse enim Elector Treuirensis eum Parisijs euocauerat & eum in suum senatum cooptauit, qui se Lutheranis acriter opposuit. Vixit Confluentiæ anno Domini 1546. Erasmus eum inter doctissimos recenser.

C V.

Ioannes quartus ex Comitibus ab Isenburg, Canonicus Colonienſis post hunc Ioannem anno Domini 1547. Treuirensis Archiepiscopus vniformiter creatus est. Abbas diui Maximini Ioannes Zellenſis ſenio confectus, hunc ſuæ Abbatiæ, vt haberet aliquem protectorem potentem, adiutorem aſſumpſit, qui eo mortuo, Abbatiam ad mortem vsque retinuit, qui tamen non erat admodum diuturnus quiete, & valetudine integra potitus. Fuit hic cum ſuis collegis Archiepiscopis in concilio Tridentino anno Domini 1552. Deturbatus est inde ob improbitatem tumultuantis Alberti Marchionis Brandenburgici. Is ſiquidem religionis prætextu, immo impietatis, Episcoporum fines moleſtabat: vnde Treuirenses quoque moleſtabat. Combustis igitur apud Treuiros arcibus aliquot, monaſteriis ac templis, iisq; ſpoliatis, diſceſſit. Archiepiscopi autem electores, vt ſuos defenderent, diſcedere coacti ſunt. Hic tandem Albertus inſignis tyrannus Pfortzheimi peſſime obiit, anno domini 1557. ætatis 32. alter Antiochus; dicunt nonnulli eum magna pœnitudine de ſceleribus ductum. Ioannes autem Archiepiscopus cum annis 4. in tenni valetudine præſuiſſet, in caſtro Montabatenſi obiit, & Confluentiæ ad S. Florinum in terram, omnium parentem, conditus est.

D. Ambroſius Pelargus Dominicanus, Theologiæ doctor eximius, multis annis apud Treuiros egit Concionatorem

toorem strenuum, & sapiens cum Lutheranis manum con-
feruit in colloquiis. Obiit Treuiris anno domini 1557. le-
pultus apud suos.

Venerabilis pater D. Christophorus Ryneck Prior Car-
thusia Treuirensis & Visitator prouinciæ Rheni, obiit 20.
Decemb. anno domini 1557. Hæc de religiosis & doctis
patribus Carthusianis, quorum in hoc opere feci mentio-
nem, potissimum habeo à venerabili D. Ioanne Reck-
schenckelio, qui quondam fuit collegiæ Ecclesiæ S. Pau-
lini prope Treuerim Decanus: tandem anno domini 1570.
suis rebus omnibus posthabitis, Colonia Carthusianus
factus est. Inde anno domini 1580. in Ianuario patrum illo-
rum suffragiis designatus est domus illius Prior, cui omnia
vna cum suo collegio prospera precor.

C V I.

Ioannes V. ex nobili familia de Petra natus, & in omni
genere virtutum optime educatus est. Is à puero parentum
consilio operam literis dedit, & liberales artes feliciter di-
dicit. Accedebat & vitæ integritas, atque magna animi
prudencia. Postea se Treuirim contulit, & eius Collegij
Canonicus receptus fuit. Ibi magna animi moderatione
vixit, & ob multas corporis & animi virtutes omnibus gra-
tissimus extitit. Itaque cum eius loci Præsul Ioannes rana
in æternam clausisset lumina noctem, ipse Collegij Archi-
diaconus omnium suffragiis Archiepiscopus constitutus
est, anno domini 1556. In Comitibus quoq; sua consilia ad
concordiam direxit, atq; patriæ salutem vnice respexit. Ma-
ximiliani II. Imperatoris electioni Francofurti cum aliis
Electoibus interfuit: erat enim vir prudens, expertus, ad
res magnas gerendas idoneus. Sub eo Treuerenses noua-
rum rerum cupidi, nonnullorum moti improbitate, misce-
tumultuati fuere. Confluentini cum idem hoc attentarēt,
subiecit, sed Treuerensium res adhuc sub iudice est. Ioannes
in ea existens eminentia, vt posset obedientiorem habere

aaaaa 2.

populum, literarum studia promouere curauit, nam Vniuersitatem Treuerensem antiquissimam (quæ tempore S. Agritij cœpit, id est, anno domini 345. vt est apud Gratianum Imperatorem) ob varias mutationes, & temporum iniuriam collapsam, per D. de Societate Iesu, instaurauit. Cum igitur annis 11. laudabiliter præfuisset, Confluentia fato, quinto Idus Februarij, cessit, ibiq; ad sanctum Florianum terræ mandatus est. Intestina autem eius ad monasterium Lacense, vbi eius progenitores sua habent reconditoria, honeste tumulata sunt.

C VII.

Jacobus III. ex honesta ac perueteri familia ab Els, Decanus summi templi Treuerensis, altero ad superos translato, omnibus congratulantibus, concordibus lententis ac votis anno Christi 1567. in Aprili ad Archiepiscopatum assumptus est. Eius promotione Clerus ac vniuersus populus gauisus est, & plurimum de eius inauguratione sibi congratulati sunt, & hic Reuerendiss. talem se præstat pastorem, & principem, vt non tantum à subditis suis ac domesticis, verum etiam ab externis summis laudibus celebretur, qui sane merito ornamentum ac decus omnium Archiepiscoporum censeri possit. Nihil sane in eo desiderari potest, quod ad optimum præsulē spectare queat. Talem profecto nobis refert, qualē D. Paulus describit. Hic quoq; pro sua maxima in bonas literas ac veram religionem voluntate, prædecessoris sui tam præclarum studium sedulo promouet. Scit enim illius Illusterrima Celsitudo, scholas esse pietatis seminaria, vnde diuini verbi exercitati præcones depromi possunt, qui istis turbulentissimis temporibus populum in lege Dei rite instinere possent. Beatum hoc sæculum nostrum, immo beatiore Treuerenses, qui pastorem & Principem talem sortiti sunt.

Est etiam illius magna temperantia & constantia, est & in domini gregem illius vigilantia, ita vt Ecclesiasticorum rituum obseruantior & peritior nemo existat.

Cum

Cum autem anno Millesimo, Quingentesimo, Septuagesimo octavo in astate illius Cell. Suffraganeus, Dominus Georgius à Virnenburg, vir præclarus atque insignis, morte ad aliam & beatioram vitam translatus esset, Episcopalia munia ipsius Celsitudo fideliter ac summa diligentia administrat, Sacros etiam Ordines cum summa discretionem & examinatione conferens. Dum autem illius ampliss. celsitudinem in istis vere heroicis ac diuinis virtutibus maxime ad Episcopum pertinentibus fidelissime exercere dicimus, in Politicis minime deest. Qui vt omnia ritum æconomica, tum Ecclesiastica administrantur, summe curat, qui & personarum ignorat respectum.

Rudolphi II. electioni in Regem Romanorum anno domini 1577. cum aliis electoribus, interfuit. Coactus est cum sua metropoli Treuiri, quo suum defenderet ius, bellum ac controuersiam gerere, quæ Camera Spitenf. censuræ commissa est, verum hanc actionem, quæ anno 1580. illi adiudicata est, aliis describendam relinquo.

Anno Domini 1580. in Vicarium suum in Spiritualibus designauit R. Dom. Petrum de Binsfelt Theologiæ Doctorem & S. Simeonis Præpositum. Opto illius illustriss. & Reuerend. celsitudinem perpetuo optime ac fœlicissime valere.

AD ARCHIEPISCOPI TRE-
ueren. interfigura.

*Quenam præ reliquis arbor lectissima? crux est.
Quod brutum superat nobilitate? Leo.
Ergo pari fuerat crux adiungenda Leoni,
Ergo Leo iunctus debuit esse cruci.*